

ARCHAIA Brno o.p.s.
VÝROČNÍ ZPRÁVA ZA ROK 2005

Brno 2006

© Archaia Brno o.p.s. 2005
Výroční zpráva za rok 2004

Vydal: Archaia Brno o.p.s.

Redakce: Mgr. Peter Kováčik

Příprava podkladů: Mgr. Petr Hrubý, Mgr. Peter Kováčik, David Merta,
Anna Mojžíšová, Mgr. Marek Peška, PhDr. Rudolf Procházka
CSc., Mgr. Dana Zapletalová

URL: <http://www.archaiabrno.cz>

© Archaia Brno o.p.s. 2006
Výroční zpráva za rok 2005

Vydal: Archaia Brno o.p.s.
Redakce: Mgr. Peter Kováčik, David Merta, Jitka Šibíčková
Příprava podkladů: pracovníci společnosti Archaia Brno o.p.s.
URL: <http://www.archaiabrno.org>

Obsah:

Legislativní postavení a statutární orgány společnosti	5
1) Archaia Brno o.p.s. v roce 2005	8
- Brněnské pracoviště	9
- Jihlavské pracoviště	11
- Expedice Praha, Olomouc, Slovensko.....	12
- Laboratoř	15
2) Organizační struktura a personální obsazení	16
3) Věda a výzkum (externí a interní grantové projekty)	18
4) FUMA a další odborné konference	22
- Konference FUMA IV	22
- Účast na dalších odborných konferencích seminářích a kolokviích ...	24
5) Přednášková činnost	26
6) Knihovna, archiv, zálohování dat	27
7) Publikační činnost	28
- Sborník FUMA II	32
8) Spolupráce s univerzitami a dalšími kulturními institucemi	33
9) Společnost Archaia Brno o.p.s. v médiích	35
10) Encyklopedie dějin Brna	36
11) Přehled akcí pracoviště Brno zahájených v roce 2005	37
12) Přehled akcí pracoviště Jihlava zahájených v roce 2005	49
13) Nálezové zprávy vyhotovené v roce 2005.....	60
14) Hospodaření společnosti.....	62
15) Kontakty	72

LEGISLATIVNÍ POSTAVENÍ A STATUTÁRNÍ ORGÁNY SPOLEČNOSTI

ARCHAIA Brno o.p.s. je česká nestátní nezisková organizace s právním statutem obecně prospěšné společnosti. Jejím posláním je ochrana, záchrana, dokumentace a výzkum archeologických, stavebních a jiných historických památek, výchova, vzdělávání a popularizace v oblasti archeologie a památkové péče.

Archaia Brno o.p.s., se sídlem Stará 18/20, 602 00 Brno, IČ: 26 26 84 69, vykonává svojí činnost na základě zákona č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech. Jejím zakladatelem je občanské sdružení ARCHAIA se sídlem Bílkova 21, Praha 1, IČ 45245932. Společnost je zapsána v rejstříku obecně prospěšných společností u Krajského soudu v Brně. Její činnost vymezují dva základní dokumenty, a to zakládací listina ze dne 22. 12. 2000 a statut společnosti, schválený správní radou dne 16. 5. 2002.

- Společnost realizuje svoje poslání prostřednictvím poskytování obecně prospěšných služeb uvedených v zakládací listině společnosti. Obecně prospěšné služby jsou poskytovány v souladu s platnými právními předpisy České republiky, zejména pak zákonem č. 20/1987 Sb. o státní památkové péči ve znění pozdějších předpisů. Jednotlivé druhy služeb společnost poskytuje za stejných podmínek pro všechny jejich uživatele.
- Společnost je založena na dobu neurčitou.
- Společnost realizuje svoje poslání prostřednictvím poskytování obecně prospěšných služeb uvedených v zakládací listině společnosti.
- Služby jsou prováděny za úplatu vypočtenou dle ceníku společnosti schváleného správní radou.
- Společnost jednotlivé obecně prospěšné služby poskytuje v souladu s platnými právními předpisy České republiky, zejména pak zákonem č. 20/1987 Sb. o státní památkové péči ve znění pozdějších předpisů. Jednotlivé druhy služeb společnost poskytuje za stejných podmínek pro všechny jejich uživatele.
- Informace o cenových podmínkách, za nichž společnost poskytuje obecně prospěšné služby jsou k dispozici každému na požádání. S podmínkami je seznámen každý uchazeč o služby společnosti.

Statutárním orgánem společnosti je správní rada, která má tři členy. Funkční období členů správní rady je tříleté, každý rok dochází ke změně jednoho člena. Funkci člena správní rady nelze zastávat déle než dvě po sobě jdoucí funkční období. Po šestiletém členství ve správní radě může být stejná osoba opět jejím členem nejdříve po uplynutí tří let. Členství ve správní radě není finančně honorováno.

Členem správní rady může být pouze fyzická osoba, která je bezúhonná, má způsobilost k právním úkonům a není ani sama, ani osoby jí blízké, se společností v pracovněprávním nebo jiném obdobném vztahu. Členství ve správní radě společnosti je neslučitelné s členstvím v dozorčí radě společnosti.

Správní rada zasedá nejméně dvakrát ročně.

Jménem správní rady jedná samostatně její předseda. Jménem společnosti je předseda správní rady oprávněn jednat ve všech věcech. Písemnosti podepisuje předseda správní rady jménem společnosti tak, že k jeho podpisu musí být připojen vtištěný nebo napsaný název společnosti.

Zasedání správní rady mají právo se zúčastnit členové dozorčí rady, ředitel společnosti a členové odborné rady s hlasem poradním.

Kontrolním orgánem společnosti je dozorčí rada. Funkční období členů dozorčí rady je tříleté, každý rok dochází ke změně jednoho člena. Funkci člena dozorčí rady nelze zastávat déle než dvě po sobě jdoucí funkční období. Po šestiletém členství ve dozorčí radě může být stejná osoba opět jejím členem nejdříve po uplynutí tří let. Členství v dozorčí radě není finančně honorováno.

Členem dozorčí rady může být pouze fyzická osoba, která je bezúhonná, má způsobilost k právním úkonům a není ani sama, ani osoby jí blízké, se společností v pracovněprávním nebo jiném obdobném vztahu.

První dozorčí radu jmenoval zakladatel, další členství v dozorčí radě vzniká volbou dle čl. 12. odst. 7. zakládací listiny společnosti.

Dozorčí rada zasedá nejméně dvakrát ročně.

Ředitel společnosti je jmenován správní radou společnosti. Ředitel řídí činnost společnosti s výjimkou záležitostí vyhrazených zákonem, zakládací listinou nebo statutem do působnosti správní rady či jiného orgánu společnosti. Písemnosti podepisuje ředitel jménem společnosti tak, že k jeho podpisu musí být připojen vtištěný nebo napsaný název společnosti.

Ředitel nemůže být členem správní rady ani dozorčí rady. Ředitel je však oprávněn se zúčastnit jednání správní rady s poradním hlasem.

Ředitel je ze své činnosti odpovědný správní radě.

Poradním orgánem ředitele je **odborná rada** společnosti, složená ze zaměstnanců společnosti. První odbornou radu společnosti jmenoval zakladatel v zakládací listině. Jinak jsou členové odborné rady voleni správní a dozorčí radou společnosti na návrh ředitele společnosti.

Zisk společnosti nesmí být použit ve prospěch zakladatele, členů orgánů společnosti ani jejich zaměstnanců.

Členové správní rady:

předsedkyně správní rady
člen správní rady
člen správní rady

PhDr. Irena Loskotová
PhDr. Michal Bureš
Mgr. Pavlína Kalábková
(roz. Procházková)

Členové dozorčí rady:

předseda dozorčí rady
člen dozorčí rady:
člen dozorčí rady:

Prof. PhDr. Zdeněk Měřinský, CSc.
Prof. PhDr. Josef Unger, CSc.
PhDr. Jiří Vaněk

Ředitel společnosti (od 11.12.2001):

Mgr. Peter Kováčik

Členové odborné rady:

Mgr. Petr Hejhal
Mgr. Petr Hrubý
Petr Holub
Václav Kolařík
David Merta
Mgr. Marek Peška
PhDr. Rudolf Procházka CSc.
Mgr. Antonín Zúbek
Mgr. Dana Zapletalová

Ze zasedání správní rady.

1) ARCHAIA BRNO o.p.s. V ROCE 2005

I v roce 2005 byly hlavní náplní činnosti naší společnosti především záchranné a předstihové archeologické výzkumy a dokumentace stavebních památek. Tato činnost se realizovala prostřednictvím tří hlavních pracovišť společnosti, a to především v Brně a jeho okolí, v Jihlavě a na Vysočině, v Olomouckém kraji, v Praze, a poprvé také v zahraničí – na Slovensku.

Archaia Brno o.p.s. se nadále snažila aktivně působit na památkovou péči s cílem zachovat maximum archeologických a architektonických pramenů, popř. prosadit před jejich zánikem alespoň co nejkvalitnější výzkum a dokumentaci. Převážnou část odborné práce našich pracovníků tvořilo zpracování výsledků výzkumů do vědecky využitelných nálezoých zpráv a jejich další zpřístupnění v odborné literatuře.

Pracovníci společnosti pokračovali v práci na několika vědeckých grantových projektech, vyvíjeli publikační činnost a pravidelně se aktivně účastnili místních i zahraničních odborných konferencí, především s medievalistickou tematikou (*Archaeologia historica, Archaeologia technica, Dějiny staveb, Záchranné výzkumy na Moravě a ve Slezsku, Přírodovědné metody v archeologii a antropologii, Konference SHP aj.*).

Kromě badatelské činnosti naši odborní pracovníci nadále rozvíjeli a zefektivňovali metodiku terénního výzkumu a zpracování jeho výsledků. Za tímto účelem pokračovala práce na vytváření jednak standardů pro jednotlivé pracovní a dokumentační postupy, jednak také specializovaného software pro vyhodnocení výsledků terénních výzkumů a archivaci dat.

Archaia Brno o.p.s. se nadále podílela na několika zajímavých projektech, na nichž spolupracuje řada odborných pracovníků brněnských kulturních institucí.

V roce 2005 pokračovala úzká spolupráce s Ústavem archeologie a muzeologie FF MU Brno, a to formou regulérních přednáškových bloků „*Středověké město*“ a „*Terénní teorie*“. Pokračovala však další spolupráce – nejen formou zadávání témat seminárních a diplomových prací, ale i formou účasti studentů archeologie na našich výzkumných akcích. Opět v rámci přednáškového cyklu Těšetické léto pracovníci společnosti Archaia Brno připravili cyklus několika přednášek. Jednalo se zejména o širokou škálu nejrůznějších terénních akcí, jejichž výsledky byly představeny formou několika prezentací.

Počínaje rokem 2002 společnost pořádá konferenci FORUM URBES MEDII AEVI (FUMA), věnovanou různým tématům urbánní (městské archeologie). V loňském roce se uskutečnil její IV. ročník, který se konal v prostorách Technického muzea v Brně.

Z ekonomického hlediska se i v roce 2005 podařilo udržet mírně přebytkový rozpočet, opět díky diverzifikaci zdrojů společnosti, dané existencí tří hlavních regionálních pracovišť.

BRNĚNSKÉ PRACOVISŤE

Historie

Brněnské pracoviště společnosti Archaia Brno o. p. s. kontinuálně navazuje na činnost brněnského pracoviště pražského občanského sdružení Archaia, které vzniklo v roce 1997 oddělením od ÚAPP Brno (pracovníci David Merta, Marek Peška a Rudolf Procházka). Již od svého vzniku je tvořil specializovaný odborný kolektiv archeologů, popř. i studentů archeologie (Jindřich Beroušek a Peter Kováčik), zabývajících se mediévalní a urbánní archeologií. Od počátku se pracoviště soustředilo na záchranný archeologický výzkum středověkých městských jader na Moravě (ojediněle byly realizovány) výzkumy i v Čechách. Těžištěm činnosti pracoviště však vždy byl především systematický záchranný výzkum na území města Brna a jeho historických předměstí. Brněnské pracoviště občanského sdružení Archaia tak navázalo na činnost jiných institucí (MuMB, ÚAPP Brno, AÚ ČSAV), které od 70. let 20. století prováděly nahodile výzkumy v prostoru zmíněného území.

Do vzniku brněnského pracoviště Archaia o.s. se však žádná jiná organizace na systematický záchranný archeologický výzkum Brna nespécializovala. Většinu záchranných archeologických výzkumů v 80. a 1. polovině 90. let vedl Rudolf Procházka, který byl v letech 1997 - 1999 prvním vedoucím nově vzniklého samostatného brněnského pracoviště o. s. Archaia.

K počátku roku 2002 se brněnské pracoviště transformovalo na Archaia o.p.s., která se posléze organizačně rozčlenila na několik pracovišť dle územní působnosti a možno říci, že i dle odborného směřování. Brněnské pracoviště je největší, ač oblast působnosti (především MPR Brno a historická brněnská předměstí) je zdaleka nejmenší.

Současnost

Brněnské pracoviště na základě smluvní dohody s AÚ AV ČR garantuje záchranný archeologický výzkum na území Městské památkové rezervace Brno (dále jen MPR Brno), což v praxi znamená, že zde provádí veškeré záchranné výzkumy. I nadále v menší míře provádí archeologické výzkumy jihomoravských měst a městeček (Ivančice, Modřice, Oslavany, Podivín, Tišnov, Velká Bíteš atd.). V současnosti se brněnské pracoviště ve větší míře zaměřuje také na dokumentaci historických staveb a to opět převážně na území MPR Brno. Záchranná a dokumentační činnost v Brně je podřízena studiu urbanizačního procesu a historické topografie středověkého Brna, což je i jeden z nejdůležitějších dlouhodobých úkolů odborného týmu pracoviště. K tomu je zcela nezbytné, aby bylo záchranným výzkumem podchyceno maximum terénních a stavebních zásahů při co nejvyšší kvalitě dokumentace.

Výsledky ...

Díky systematickému záchrannému výzkumu se Brno stalo z archeologického hlediska jedním z nejprozkoumanějších měst v Evropě. Výsledky dlouhodobého výzkumu zcela změnily dosavadní pohled na počátky města, jenž se dosud opíral především o výklad písemných pramenů. Archeologické prameny v Brně jsou navíc jediným dokladem osídlení města ve 12. století. Komplexní výzkum jednotlivých městských parcel přinesl zásadní poznatky o vývoji středověké zástavby a jejích základních principech, zvláště o přechodu od nezděné (dřevohliněné) architektury

ke zděné na přelomu 13. a 14. století. Na základě získaných archeologických dat lze samozřejmě studovat celou řadu dílčích témat, jako např. vývoj reliéfu povrchu osídleného prostoru, vývoj osídlení tohoto prostoru před vznikem města atd.

Výsledky archeologických a stavebních výzkumů se snažíme kontinuálně prezentovat odborné veřejnosti na konferencích a seminářích (viz bod 4 až 7).

Popularizace

Brněnské pracoviště se snaží výsledky své práce prezentovat laické veřejnosti. Spolupracujeme například na muzejních expozicích Muzea města Brna (Měniňská brána, Špilberk atd.), některé menší expozice realizujeme i sami (Nová radnice, výstavy v mincmistrovském sklepe apod.). Společně s kolektivem pracovníků při Muzeu města Brna se podílíme na vytváření internetové Encyklopedie dějin Brna. Pořádáme také tématické přednášky pro veřejnost (např. pro Mahenovu knihovnu, Muzejní a vlastivědnou společnost v Brně, Společnost neslyšících, Centrum volného času v Lužánkách atd.). Výhledově připravujeme vydání populárně-naučné knihy o středověkém Brně.

Mgr. Marek Peška a Petr Holub s dětmi z Vlastivědného kroužku v Babicích nad Svitavou při vypalování keramiky, červen 2005.

JIHLAVSKÉ PRACOVISTĚ

V roce 2002, kdy výrazně vzrostl počet záchranných akcí v regionu oproti předchozímu období, se začala společnost Archaia Brno o. p. s. ve větší míře věnovat také archeologii královského města Jihlavy. Potřeba reagovat na nárůst stavební činnosti v regionu vyvolala vznik samostatného pracoviště, působícího ve vlastní Jihlavě i na jiných lokalitách v rámci kraje Vysočina, a to po obou stranách někdejší zemské hranice. Terénní aktivity pracoviště však v poslední době směřují i do geograficky přilehlých částí regionů sousedních, například na Dačicko a Slavonicko v okrese Jindřichův Hradec, tj. v regionu jihočeském.

Kromě zefektivnění činnosti od přípravné fáze výzkumu až po jeho zpracování a závěrečný výstup, umožňuje existence tohoto pracoviště užší spolupráci s odbornou i laickou veřejností v regionu, a to jak prezentací výsledků konkrétních terénních akcí, tak i zvyšováním prestiže oboru archeologie.

Základní činností jihlavského pracoviště jsou záchranné archeologické výzkumy v areálu středověké Jihlavy a dalších měst regionu. Pro pochopení širších souvislostí kolonizace regionu a vzniku vrcholně středověké sídelní struktury je nezbytné zabývat se také archeologií vesnických sídel, hornických sídlišť i vlastních důlních areálů a důlních děl.

V současnosti se pracoviště snaží o koordinaci vlastní činnosti s ostatními archeologickými pracovišti v regionu (Muzeum Vysočiny v Jihlavě, Třebíč, Havlíčkově Brodě a Pelhřimově).

Hlavním cílem jihlavského pracoviště je vytvoření koncepce systematického záchranného výzkumu areálu středověké Jihlavy, obdobně pak i dalších významných středověkých měst (např. Telč, Havlíčkův Brod, Pelhřimov, Humpolec atd.). Týká se to především měst, jejichž počátky jsou spojeny s rozmachem stříbrnorodného dolování na počátku 13. století. Jak však ukázal rozsáhlý výzkum jihlavského silničního obchvatu, řada významných zaniklých sídelních struktur se nachází zcela mimo opevněné areály měst. Z hlediska pochopení struktury středověkého osídlení je nutno získávat informace o všech prvcích dotvářejících historickou krajinu (města, městečka, vesnice, opevněná sídla, výrobní a těžební komplexy, technické prvky atd.). Pracoviště usiluje o jejich výzkum nedestruktivními metodami v rámci předstihové přípravy záchranných výzkumů na plánovaných velkých plošných zásazích do krajiny (např. stavbách rychlostních komunikací a obchvatů měst).

Také jihlavské prezentuje výsledky své práce v hojné míře před laickou i odbornou veřejností. Kromě různě pojatých výstupů v tisku, rozhlasu a televizi, provádějí odborní pracovníci přednášky pro veřejnost v rámci muzeí (Třebíč, Jihlava), dále v rámci městských kulturních zařízení a knihoven (Pelhřimov, Humpolec) a nebo v rámci gymnázií (Humpolec). Na základě předchozích jednání s Gymnasiem v Jihlavě se uskutečnily přednášky o počátcích města i regionu z pohledu archeologie, zařazené navíc do pravidelné výuky v rámci tamního historického semináře pro 3. a 4. ročník.

Jihlavské pracoviště připravilo jednosemestrální cyklus 10 přednášek, který nabídlo Ústavu archeologie a muzeologie FF MU v Brně. Návrh těchto přednášek byl předběžně přijat a zařazen do studijního plánu.

Jako další formu prezentace výsledků činnosti jihlavského pracoviště je pak možno uvést zahájení jednání o podílení se na přípravě historicko-topografické monografie o městech Pelhřimov a Jihlava.

EXPEDICE – PRAHA, OLOMOUC, SLOVENSKO

V rámci naší společnosti se v posledních letech vyprofilovalo třetí poněkud specifické pracoviště – Expedice. Tvoří jej tým lidí, který se dnes takřka výhradně věnuje práci na velkých záchranných archeologických výzkumech v jiných regionech, především v Praze a Olomouci, a nově také na Slovensku. Spolupráce probíhá pokud možno vždy v úzké spolupráci s místními oprávněnými organizacemi. Nutno poznamenat, že se nejedná pouze o jakousi výpomoc, nýbrž naše společnost často zabezpečuje metodickou přípravu projektů a pak jejich organizaci a vedení. Hlavním úkolem pracoviště do příštího období zůstává personálně posílit a materiálně stabilizovat stav jeho technického vybavení. Pracoviště bude směřovat svou základní činnost k provádění záchranných archeologických výzkumů na území Olomouckého kraje, jeho druhou důležitou oblastí působnosti zůstane intenzivní spolupráce s partnerskými organizacemi na poli záchranné archeologie v dalších regionech, která nejlépe nabízí možnosti výměny zkušeností v oblasti metodiky prospekce a odkryvu archeologických lokalit, v oblasti využití nových informačních technologií v archeologii, ale i v oblasti managementu výzkumných projektů a pracovišť.

Práce na ploše zkoumané naší organizací v rámci výzkumu na Náměstí Republiky v Praze.

„Expedice“ - Praha, Náměstí Republiky

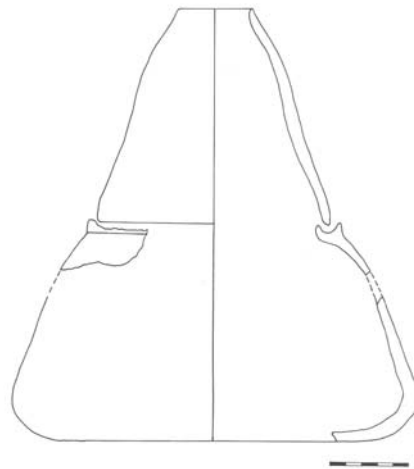
Ve spolupráci s občanským sdružením Archaia, se společností Archaia Praha o.p.s. a s Územně odborným pracovištěm Národního památkového ústavu v Praze se naše společnost podílela i na realizaci dosud největšího záchranného archeologického výzkumu v historickém jádru města v České republice.

Terénní část výzkumu byla zahájena již na jaře roku 2003 a ukončena na podzim 2004, v současné době probíhá jeho zpracování. Za naší společnost se na výzkumu podíleli především Mgr. Peter Kováčik (vedoucí projektu), Petra Veselá (asistentka archeologického výzkumu), externě Mikuláš Schön (asistent archeologického výzkumu). Na odborné dokumentaci nalezených situací se pak dále podíleli Mirek Maixner, PhDr. Paul Mitchell, PhDr. Rudolf Procházka, PhDr. Peter Baxa, PhDr. Viktor Ferus, Mgr. Antonín Zůbek a Václav Kolařík.

Probíhající zpracování v současné době spočívá především v analýze keramického materiálu (Petra Veselá ve spolupráci s PhDr. Pavlem Vařekou z Katedry archeologie na Západočeské univerzitě v Plzni).

Obdobně se Mgr. Peter Kováčik a Petra Veselá věnují souboru „vyhozené alchymistické dílny z přelomu 15./16. století (viz. obr.), ve spolupráci z Prof. V. Karpenkem z Ústavu fyziky a makromolekulární chemie na UK

Převádění dokumentace do digitální podoby má na starosti Mikuláš Schön.

Destilační zařízení z „alchymistické dílny“ nalezené na výzkumu Náměstí Republiky v Praze.

„Expedice“ – Praha, Nové Zahradní Město

Naše organizace v minulém roce skrze pracoviště „Expedice“ pokračovala také v realizaci výzkumu v Praze – Hostivaři, Záběhlicích. Jednalo se o předstihový záchranný výzkum před výstavbou bytového komplexu Nové Zahradní Město.

Akci zastřešovala naše sesterská organizace Archaia Praha o.p.s., přičemž jsme se rozhodující měrou podíleli na metodické a logistické přípravě projektu i na vlastním vedení výzkumu.

Supervizorem projektu je vedoucí pracoviště „Expedice“ Mgr. Peter Kováčik, vedoucími asistenty výzkumu byli postupně Miroslav Maixner, Mikuláš Schön a Jitka Sottnerová, na vedení se dále podíleli Petra Veselá a David Polcar. Na přípravě projektu a na řešení dalších úkolů intenzivně spolupracovali zejména Mgr. Vojtěch Kašpar, PhDr. Lubor Smejtek, RNDr. Jan Zavřel, Mgr. Petr Kočár, Jan Jeřáb a Jan Poledne.

V současné době probíhá základní analýza časoprostorových struktur halštatského osídlení lokality, které se věnují Mgr. Peter Kováčik a Petra Veselá.

Výzkumní tým se kromě toho připravuje na poslední etapu terénní části tohoto velkoplošného výzkumu.

„Expedice“ - Olomouc

Ve spolupráci s Národním památkovým ústavem v Olomouci jsme i v roce 2005 pokračovali v projektu Olomouc Sewer System Upgrading (rekonstrukce kanalizačního systému Olomouce, konkrétně na katastrech částí Nemilany, Slavonín a Hejčín.

Supervizorem projektu je Mgr. Peter Kováčik, výzkum realizují Jiří Sikora a Michal Jenčo (externě). Výzkum probíhá formou dohledu nad hloubením kanalizačních rýh, doplněnou o realizaci a dokumentaci zjišťovacích sond. Projekt není doposud ukončen, o jeho výsledcích budeme referovat později.

Pracoviště bylo v druhé polovině roku posíleno o nového odborného pracovníka Zdeňka Schenka, a to na pozici asistenta archeologického výzkumu, toho času rovněž studenta 5. ročníku Ústavu archeologie a muzeologie v Brně. Pod vedením této nové personální akvizice byly provedeny hned tři nové záchranné akce:

- Olomouc – Uhelná, subdodávka dokumentačních prací pro ÚOP NPÚ v Olomouci na velkém výzkumu v historickém jádru Olomouce (osídlení ze starší doby bronzové, středověku a novověku.
- Lobodice, plynovod, - dohled a dokumentace liniového výzkumu s doklady neolitického a eneolitického osídlení.
- Přerov - Dluhonice subdodávka organizačních a dokumentačních prací pro ACO Olomouc na liniovém výzkumu, ale plošně odkrývaném výzkumu polykulturní lokality.

Práce Z. Schenka bude zaměřena pravděpodobně na výzkum historického jádra města Přerov a v jeho okolí, a to ve spolupráci s místními organizacemi, mezi nimi zejména Muzeum J. A. Komenského v Přerově.

Pracoviště kromě toho začalo provádět svou činnost i v dalším archeologicky zapomenutém regionu, a to na Jesenicku. Pod vedením Mgr. P. Kováčika byly zahájeny na sklonku minulého roku dvě terénní záchranné akce v centru města

Jeseník (Jeseník – hotel Slovan piloty a Jeseník – hotel Slovan inženýrské sítě), další nás čekají v roce 2006.

Kromě toho pracovníci „Expedice“ z Olomouce se podílejí na dalším zahájeném projektu partnerské organizace ACO Olomouc, kterým je výzkum v souvislosti s výstavbou obtokového kanálu a nového mostu přes řeku Moravu, poblíž „pevnůstky“ v prostoru holického předpolí barokní hradby. Na výzkumu, který se zatím omezil pouze na sondáž, participují pod vedením P. Kováčíka především „znalci vojenské historie“ Jiří Sikora a Michal Jenčo.

„Expedice“ Slovensko

Rok 2005 je pro naši organizaci průlomový co se týká naší činnosti v zahraničí. Poprvé v historii existence společnosti jsme realizovali práce mimo naši republiku. Ze strany vedoucího Katedry archeologie na Filozofické fakultě Univerzity Komenského v Bratislavě Doc. PhDr. Jozefa Hošša, CSc. nám byla nabídnuta odborná a metodická spolupráce na záchranných archeologických výzkumech prováděných touto katedrou na Slovensku. Naši pracovníci pod vedením Mgr. Petra Kováčíka a Mikuláše Schöna zahájili práce na následujících projektech:

- Gbeľany – doškoľovacie stredisko KIA, sídlisko **púchovskej kultúry**
- Žilina – podzemné parkoviisko na Hurbanovej ulici, zjišťovací a následný záchranný archeologický výzkum v prostoru středověkého a novověkého městského opevnění města Žilina

LABORATOŘ

Laboratoř, stejně jako v minulosti, zpracovávala takřka výhradně nálezový fond ze záchranných archeologických výzkumů brněnského a jihlavského pracoviště. V roce 2005 bylo v laboratoři zpracováno cca 20 výzkumů, z nichž největší – z hlediska počtu nálezů – byly archeologické akce v Božetěchově ulici (A029/2005), na Anenských terasách (A043/2004) a náměstí Svobody 1 (A030/2005).

Nadále pokračovala spolupráce s Technickým Muzeem v Brně, v jehož laboratořích byly zpracovávány a konzervovány zejména železné předměty a nálezy z barevných kovů.

Některé keramické nádoby z archeologického výzkumu na Jakubském náměstí využili studenti Vyšší odborné školy uměleckých řemesel (obor restaurování a konzervování keramiky) pro svou závěrečnou práci.

Během roku bylo v prostorách laboratoře uspořádáno několik exkurzí pro děti ze základních škol. Pracovníci laboratoře se podíleli i na restaurování archeologických nálezů (zejména keramiky), určených pro novou výstavu v budově Technických sítí Brno.

Významnou změnou k lepšímu bylo přestěhování laboratoře z nevyhovujících prostor v Trnkově ulici do školní budovy na Šujanově náměstí č. 1, které proběhlo v létě 2005.

2) ORGANIZAČNÍ STRUKTURA A PERSONÁLNÍ OBSAZENÍ V ROCE 2005

Sídlo společnosti je v Brně v ulici Česká 6 v Brně, jihlavské pracoviště sídlí v ulici Na vyhlídce 27 v Jihlavě. V Brně na Šujanově náměstí se pak nachází laboratoř sloužící ke zpracování a evidenci nálezů.

Mgr. Peter Kováčik ředitel, archeolog,
vedoucí pracoviště expedice Praha a Olomouc

Sekretariát:

Anna Mojžíšová / Hoffmanová administrativní vedoucí
Jitka Šibíčková administrativní pracovníce
Věra Čížmářová administrativní pracovníce do (31 .3. 2005)
Martina Mozolová ekon. a personální asistentka (od 3. 10. 2005)
PhDr. Rudolf Procházka, CSc. archeolog

Pracoviště Brno

PhDr. Pavel Borský, CSc. archeolog – stavební historik (do 10. 2. 2005)
Petr Holub asistent výzkumu
Václav Kolařík asistent výzkumu
David Merta archeolog, vedoucí pracoviště, zástupce ředitele
Mgr. Marek Peška archeolog
Mgr. Kateřina Urbánková historik (od 1. 2. 2005)
Mgr. Dana Zapletalová archeolog
Mgr. Antonín Zůbek archeolog

Pracoviště Jihlava:

Mgr. Petr Hrubý archeolog, vedoucí pracoviště
Mgr. Petr Hejhal archeolog
Michal Daňa asistent výzkumu
Petr Duffek asistent výzkumu (3. 1. – 30. 11. 2005)

Pracoviště expedice Praha a Olomouc:

Petra Veselá asistent výzkumu
Zdeněk Schenk asistent výzkumu (od 5. 9. 2005)
Mikuláš Schön asistent výzkumu (od 1. 7. 2005)
Jiří Sikora asistent výzkumu

Laboratoř:

Pavčina Brzobohatá vedoucí laboratoře (od 8. 3. 2004)
Lenka Kosová vedoucí laboratoře (2003 - 2005 na MD)
Anna Mojžíšová laborantka

**Vývoj personálního obsazení brněnského pracoviště sdružení Archaia
a společnosti ARCHAIA Brno, o.p.s. v letech 2002 - 2005
(stálí pracovníci, průměrné stavy).**

Rok	2002	2003	2004	2005
Archeolog/ stavební historik / historik	5	8	9	10
Asistent výzkumu / ved. laboratoře	4	6	10	9
Terénní specialista	0	0	0	0
Administr. pracovník / laborantka	1	1	4	4
Celkem	10	15	23	23

Počet brigádníků	2002	2003	2004	2005
Dohoda o pracovní činnosti	16	22	20	7
Dohoda o provedení práce	59	113	130	110

3) VĚDA A VÝZKUM

Pracovníci společnosti pracují na několika vědeckých grantových projektech realizovaných prostřednictvím externích agentur případně interního úkolu:

- grantový projekt **GAČR** č.j. 404/01/0490 – „**Hrad Přerov a polský průnik na Moravu kolem r. 1000**“ - (2003 - 2005) - spoluřešitelem je Archeologický ústav AV ČR v Brně. Hlavním cílem projektu, který byl zahájen v roce 2003, je vypracování nálezového horizontu přelomu 10. a 11. století s důrazem na ověření přítomnosti polské posádky na střední Moravě a odraz polského vlivu v hmotné kultuře. Záměr vychází z bohatých výsledků záchranných výzkumů v Přerově v letech 1984 - 2000, na nichž se podílel i Rudolf Procházka.

- „**Chronologie brněnské keramiky v období od 12. až do počátku 14. století**“ - projekt poskytnutý **GA AVČR** (č.j. A8001402) a řešený ve spolupráci s Arú AVČR v Brně, vychází z dosavadního stavu bádání, kdy na základě kvantifikační analýzy vybraných souborů keramiky z výzkumů v Brně z let 1984 - 1997 byly vypracovány pro období 12. - počátku 14. století čtyři časově vymezené horizonty vývoje keramické produkce. V průběhu posledního desetiletí přibýly nové stratifikované nálezové soubory s absolutními oporami (dendrodata, mince) ze sledovaného období. Dosavadní bádání v zásadě nezpochybňuje zmíněnou chronologii. S využitím přírodovědných metod, stratigrafické a statistické analýzy bude ověřena platnost této periodizace, provedeno její zpřesnění a charakterizována náplň jednotlivých stupňů. Dopracování chronologie brněnské keramiky by mělo mít zásadní význam pro další bádání v rámci problematiky jihomoravského výrobního okruhu a tedy i pro další bádání v oblasti společenské změny uskutečněné ve 13. století.

- **Projekt „Sanace brněnského podzemí“**

Od roku 1997 pracoviště intenzivně spolupracuje s Odborem technických sítí MMB na projektu „Sanace brněnského podzemí“, který probíhá od 70. let 20. století. Úkolem projektu je vyhledávání, vyklízení a zajišťování neznámých podzemních (zpravidla sklepních) prostor. Systematické projektování a pokládání sond na místa, která by bylo v současnosti velice těžké cíleně zkoumat, přináší jedinečnou možnost postupně dokumentovat archeologické a stavebně-historické situace v celém historickém jádru. Máme tak příležitost postupně doplňovat informace o zástavbě středověkých městišť a veřejných prostranství, sledovat vývoj terénního reliéfu. Projekt „Sanace brněnského podzemí“ zároveň představuje systematický předstihový výzkum přinášející zásadní informace o stavu archeologických terénů na území MPR Brno.

- **Interní projekt "Dendrochronologické datování a mikroskopické určování archeologických dřev z archeologických výzkumů společnosti Archaia Brno"** prohlubuje spolupráci mezi rozdílnými vědními disciplínami. Na jedné straně archeologií a na straně druhé obory sdruženými pod pojmem nauka o dřevě. Výstupem projektu jsou identifikované vzorky dřev a dendrochronologické datování archeologických dřev. Z hlediska dendrochronologie jsou výsledky používány pro tvorbu národních a lokálních standardních chronologií. Určování druhů dřev přispívá k poznání vývoje rozšíření dřevin v období po poslední době ledové. Tento

projekt plynule navazuje na dlouhou spolupráci (od roku 1998) mezi Archaia Brno o.p.s a pracovištěm Mendlovy zemědělské a lesnické univerzity v Brně, Lesnické a dřevařské fakulty - Ústav nauky o dřevě - v současnosti reprezentované především **ing. Michalem Rybníčkem**. Do dnešního dne bylo makroskopicky a mikroskopicky určeno a současně dendrochronologicky datováno více jak 250 vzorků z Brna. Více viz **URL: <http://www.dendrochronologie.cz/>**.

- interní projekt „Sklo středověkého Brna“

Interní projekt pracovním nazvaný "sklo středověkého Brna" byl zahájen v roce 2000 v souvislosti se zpracováváním starších nálezů skla a nových nálezů z prostoru Velkého Špalíčku v Brně. Vedením projektu byla pověřena externí spolupracovnice naší společnosti **PHDr. Hedvika Sedláčková, CSc.**, která také provádí veškeré zpracování vlastního skla. Vyhodnocení nálezových okolností a jejich historickému kontextu se průběžně věnuje tým archeologů společnosti Archaia Brno. Dosud byl zpracován nálezový fond ze 130 zahloubených objektů, tj. ca 2200 exemplářů, které jsou uloženy v Muzeu města Brna (dále MuMB), což představuje zhruba 90% nálezů z Brna ve stavu k únoru 2005. V loňském roce byl podán grant na GAČR, nebyl však přijat.

- interní projekt „Geologie Brna“

Pracovníci společnosti Archaia Brno o.p.s. nezapomínají na přirozenou provázanost geologie a archeologie a proto již třetím rokem probíhá realizace interního projektu „Vývoj terénního reliéfu na území statutárního města Brna“ (etapa I až III). Nositelem projektu je **Mgr. Lenka Lisá, PhD.** Z Geologického ústavu AV ČR v Praze. V podstatě se jedná o první systematický geologický průzkum věnovaný tomuto tématu na území Brna.

Mgr. Lenka Lisá PhD. při odběru geologických vzorků.

- interní projekt „Počítačová podpora v archeologii“

Archeologie se v dnešní době, podobně jako většina vědních oborů, již neobejde bez využití výpočetní techniky. Záchranný archeologický výzkum přináší každoročně desítky tisíc nálezů a fotografií, tisíce listů terénní dokumentace a stovky minut videa. Tak velký „balík“ informací nelze v současnosti pohodlně zpracovat a archivovat jinak než pomocí počítače. Brněnské pracoviště společnosti Archaia (později Archaia Brno) se proto již od svého vzniku v roce 1997 dlouhodobě zabývá vývojem metodiky terénních archeologických výzkumů a jejich zpracováním. Nezbytnou součástí vývoje metodiky je i sledování moderních trendů v oblasti informatiky a geodézie a jejich aplikace v archeologii a při dokumentaci památek. Projekt garantuje **Mgr. Marek Peška**, pod jehož vedením je vyvíjena databázová aplikace STRATUM určená k evidenci a zpracování dokumentace

z terénních archeologických výzkumů. Kromě našeho pracoviště aplikaci STRATUM využívá ARCHAIA Praha o.p.s., UOP NPÚ v Praze, ÚOP NPÚ v Ostravě, Muzeum Vysočiny v Jihlavě.

- interní projekt „Středověký měšťanský dům“

Projekt je pokračováním, respektive doplňováním grantu „Měšťanský dům středověkého Brna“, který byl ukončen v roce 2003. Jedná se o dokumentaci historických staveb, která probíhá převážně při realizaci záchranných výzkumů v prostoru domovních parcel a vlastních domů. Těžištěm této činnosti je MPR Brno a Jihlava. V roce 2005 to byly v Brně domy Orlí 16 (celková rekonstrukce domu), náměstí Svobody 1 (celková rekonstrukce domu), Petrov 1 (celková rekonstrukce domu) a v Jihlavě dům Masarykovo náměstí 60 (celková rekonstrukce domu, konzultace v rámci SHP P. Borského). Dokumentovány byly i domy, respektive sklepní prostory, Koblížná 4 (fotograficky), Koblížná 1-3 (fotograficky) a Minoritská 2 (písemně, fotograficky a zaměření půdorysu). Na projektu spolupracujeme s **PhDr. Pavlem Borským, CSc.**

- interní projekt „Sakrální architektura středověkého Brna“

V roce 2005 proběhl menší výzkum v interiéru kostela Nanebevzetí Panny Marie v Brně – Zábrdovicích při výměně podlahy. Původní kostel, respektive jeho předpokládané pozůstatky však odhaleny nebyly. Poněkud rozsáhlejší výzkum doprovázel rekonstrukci sakristie kostela sv. Tomáše. Výzkum přinesl cenné informace ke středověkému vzhledu těchto prostor. Podařilo se odhalit půdorys původní kaple a rekonstruovat další stavební fáze předcházející barokní úpravě. V rámci rekonstrukce náměstí Svobody pak byla dokumentována střední část lodi bývalého kostela sv. Mikuláše. Nevelký výzkum se pak uskutečnil v prostoru nejstarší části areálu bývalého dominikánského kláštera. Do projektu spadá i výzkum na Starém Brně, v blízkosti baziliky Minor, kde se podařilo odhalit relikv střeďověké stavby náležící zřejmě k areálu kláštera.

- interní projekt „Systematický záchranný archeologický a stavební výzkum bývalého kartuziánského kláštera v Brně - Králově Poli“

Již 4 rokem probíhá výzkum bývalé kartouzy a jejího zázemí. V roce 2005 byl archeologický výzkum prováděn v prostoru bývalého hospodářského dvora. Doplnil výsledky staršího SHP (2003), které bylo také z větší části zpracováno našimi spolupracovníky. Tento projekt garantuje **Petr Holub**. Do budoucna bychom projekt chtěli prezentovat v rámci www stránek společnosti.

- interní projekt „Archeologický katastr Brna“

Projekt je v současnosti spíše výhledovou záležitostí. Částečně je zpracováván v rámci nálezových zpráv, pro lokality, kterých se týká předmětný výzkum. Hlavní smysl projektu vidíme hlavně v uplatnění pro potřeby památkové péče.

V loňském roce byl podán grant na MK, kvůli formálním nedostatkům nepostoupil z prvního kola.

- interní projekt „Www přehledy výzkumů“

Tento projekt byl pouze částečně rozpracován. Jedná se o jednoduchou databázi fungující v rámci www stránek společnosti, který podává krátké charakteristiky jednotlivých záchranných archeologických výzkumů pro nejširší veřejnost. Na projektu se podíleli především pracovníci brněnského pracoviště.

URL: [http:// www.archaiabrno.org/home_cs/?acc=prehled_arch_vyzk](http://www.archaiabrno.org/home_cs/?acc=prehled_arch_vyzk)

3D laserscanning

Další mezník v oblasti dokumentace a zaměřování byl překonán v roce 2003, kdy byl poprvé na archeologickém výzkumu v České republice vyzkoušen 3D laserscan, v rámci záchranného archeologického výzkumu na ulici Panské v Brně. Aplikaci tohoto zařízení v terénu považujeme za největší revoluci v dokumentaci historických památek a archeologických nálezů v posledních desetiletích. V současnosti laserscan využíváme jak k dokumentaci archeologických situací, tak i pro dokumentaci stavebních konstrukcí i vlastních staveb před jejich definitivním zánikem.

*Skenování 3D scanem
na náměstí Svobod.y*

Elektronické prezentace

Používání programu **PowerPoint** pro tvorbu vědeckých i populárních prezentací je pro pracovníky naší společnosti již několik let samozřejmostí.

4) FUMA A DALŠÍ ODBORNÉ KONFERENCE A SEMINÁŘE

- FORUM URBES MEDII Aevi III.

Do povědomí řady institucí z kulturní oblasti se již zcela jistě zapsala pravidelná mezinárodní odborná konference FORUM URBES MEDII Aevi, kterou každý rok pořádá naše společnost.

4. ročník tohoto semináře se konal ve dnech 20. – 22. 4. 2005 v prostorách Technického muzea v Brně. Stejně jako v předchozích letech, tak i této konference se účastnila řada odborníků od nás i ze zahraničí. Nosným tématem konference byla problematika parcelace a uliční síť ve vrcholně středověkých městech Evropy.

Podánilo se sestavit sborník z konference FUMA II, na jeho redakci a přípravě se podíleli zejména pracovníci brněnského pracoviště.

Více aktuální informací k historii i budoucnosti konference je na [www](http://www.archaiabrno.org/home_cs/?acc=fuma) adrese

URL: http://www.archaiabrno.org/home_cs/?acc=fuma

Účastníci konference FUMA 2005.

Na semináři FUMA III byly předneseny následující příspěvky:

- **Rudolf Procházka:** Parcelace v procesu vzniku a vývoje raných a komunálních měst
- **Jens Beutmann:** Zur Entwicklung von Strassennetz und Parzellen im mittelalterlichen Zwickau
- **Thomas Küntzel:** „12 Ruten lang, 6 Ruten breit? – Überlagerungen zur Grundstücksaufteilung in der Dammstadt von Hildsheim“
- **Frank Löbbecke (příspěvek přednesl Richard Němec):** Freiburger Hofstätten – Archäologische Befunde zur hochmittelalterlichen Stadtstruktur in Südwestdeutschland am Beispiel Freiburg im Breisgau
- **Peter Baxa:** Stabilizácia urbanistickej štruktúry Bratislavy v 2. polovici 13. storočia
- **Ivan Staník – Jaroslava Žuffová – Jozef Urmínsky:** Uličná sieť a parcelácia Trnavy v období vzniku mesta

- **András Végh:** Plots and the system of plots in a new 13th century town – the example of Buda
- **Károly Magiar:** Plots and fortifications – some observations based on examples from Mediaeval Buda
- **Pavel Borský – David Merta – Marek Peška – Antonín Zúbek:** Jakubské náměstí – centrum německé lokace v Brně
- **Marek Kiecoň – František Kolář – Michal Zezula:** Uliční síť a parcelace lokačních měst moravskoslezského pomezí ve světle archeologických poznatků
- **Petr Hrubý:** Podoba a změny uspořádání zástavby v Jihlavě a Pelhřimově ve 13. století
- **Lenka Martínková:** Územní vývoj a osídlení města Pelhřimova do konce 14. století
- **Radek Bláha – Jiří Sigl:** Proměny uliční sítě a parcelace ve vrcholném středověku v Hradci Králové a Chrudimi
- **Ladislav Kaiser – Petr Kočár – Radek Široký:** Jedna z ulic středověké Plzně ve světle archeologického výzkumu
- **Vojtěch Kašpar:** Od dlouhé ke kratší, od malé k větší aneb cesta tam a zase zpátky (vývoj parcelace na území Nového Města pražského)
- **Petr Juřina:** Největší archeologický výzkum po druhé sezóně (předběžná informace o výsledcích předstihového výzkumu v areálu bývalých kasáren na Náměstí Republiky v Praze na Novém Městě)
- **Kateřina Finková:** Předběžná zpráva o výsledcích místopisného studia domů v areálu bývalých kasáren na Náměstí Republiky v Praze 1
- **Petr Juřina:** Hybernská ulice v Praze na Novém Městě – komunikace předcházející založení města?

Mgr. Peter Kováčik při zahájení konference.

ÚČAST NAŠICH PRACOVNÍKŮ NA DALŠÍCH ODBORNÝCH KONFERENCÍCH, SEMINÁŘÍCH A KOLOKVIÍCH:

V průběhu roku 2005 se pracovníci společnosti účastnili řady odborných konferencí, na mnohých z nich prezentovali výsledky své odborné práce.

Dějiny staveb 2005 (Nečtiny, 8. – 10. 4.2005)

Brno, Koblížná 4. Vývoj zástavby jedné parcely

(D. Merta, M. Peška)

P. Holub, V. Kolařík (bez příspěvku)

Archaeologia technica 24 (Brno, 19.4. 2005)

1) *Cihelna a vápenka ze závěru 14. století v Brně – Králově Poli*

(P. Holub, D. Merta, A. Zůbek)

2) *Cihelna z 19. století v ulici Trýbova v Brně*

(P. Holub, A. Zůbek)

3) *Přírodovědné rozborů středověkých tyglíků z náměstí Svobody v Brně*

(P. Holub, L. Sedláčková)

4) *Středověké vápenky z Moravského náměstí v Brně*

(V. Kolařík, M. Peška)

5) *Dřevěný splav komorové konstrukce z Brna - Obřan*

(D. Merta spolu s J. Mertou)

FUMA IV. (Brno, 20. - 22. 4. 2005)

1) *Parcelace v procesu vzniku a vývoje raných a komunálních měst*

(R. Procházka)

2) *Jakubské náměstí – centrum německé lokace v Brně*

(D. Merta – M. Peška – A. Zůbek + P. Borský)

ostatní odborní pracovníci Archaia Brno o.p.s. (bez příspěvku)

Odborné metodický den NPÚ, ú.o.p. Brno, Archeologie v městských památkových rezervacích, možnosti uplatnění připravovaného „Metodického pokynu hlavního konzervátora NPÚ (Brno – 18.12.2005)

1) *Městská archeologie a památková péče v Brně*

(D. Merta, M. Peška)

Záchranné výzkumy na Moravě v roce 2004 (Brno, 12. – 13. 5. 2005)

Archeologické výzkumy v Brně v roce 2004 (Archaia Brno o.p.s.)

4. konference SHP „Poznávání a dokumentace historických staveb“

(Poděbrady, zámek – 31. 5.-3. 6. 2005)

(M. Peška, P. Holub)

Archaeologia historica (Chrudim, 19.-20.9.2005)

Vznik přemyslovského správního systému na Moravě (R. Procházka, spolu s P. Kouřilem a M. Wihodou)

Staré Brno, předlokační aglomerace města Brna (P. Holub, M. Peška, D. Merta, D. Zapletalová)

Konference k externímu grantu „Nerezidenční části raně středověkých centrálních aglomerací v Čechách a na Moravě 2005“ (Vřesník, 23 – 25. 5.)

Staré Brno a brněnská předlokační aglomerace
(D. Zapletalová)

SVORNÍK 4 (Poděbrady, 31.5. – 1.6.2005)

P. Holub, V. Kolařík, M. Peška (bez příspěvku)

Archeologie a veřejnost (Nové Hrady, 3.6.2005)

P. Holub, V. Kolařík, P. Kováčik, D. Merta, A. Zůbek (bez příspěvku)

Pracovní setkání ke grantu 404/05/2671 (Vřesní)

Hradištní aglomerace Přerov – současný stav poznání
(R. Procházka, spoluautoři: A. Dreschsler, Z. Schenk)

5) PŘEDNÁŠKOVÁ ČINNOST

K popularizaci archeologie tradičně přispívají přednášky pro odbornou i laickou veřejnost. Některé z nich vychází z dlouhodobější spolupráce s některými vzdělávacími institucemi. K nim patří nejen Filosofická fakulta Masarykovy univerzity v Brně, Muzeum Vysočiny v Jihlavě, ale i Centrum volného času v Lužánkách či Vlastivědný kroužek pro ZŠ Babice nad Svitavou (vede M. Peška).

Přednášky pro odbornou i laickou veřejnost:

P. Holub, V. Kolařík, D. Merta, A. Zůbek: **Brněnské kostely, kláštery, kaple a hřbitovy – cyklus přednášek Těšetické léto 2005 pro studenty FF MU v Brně (Těšetice, červenec 2005)**

V. Kolařík, D. Merta, M. Peška, A. Zůbek:

- 1) **Brno – systematický záchranný archeologický výzkum města**
- 2) **Metodika dokumentace a zpracování v rámci společnosti Archaia Brno o.p.s.**

Přednáška pro zaměstnance KPÚ Bratislava (Bratislava, 27.1.2005)

V. Kolařík, M. Peška: **Brněnská zděná profánní architektura – exkurze pro Muzejní a vlastivědnou společnost (léto 2006)**

D. Merta a M. Peška: **Archeologie a dendrochronologie středověkého Brna (9.11.2005) – přednáška pro studenty Ústavu nauky o dřevě Mendelovy zemědělské a lesnické univerzity v Brně, Lesnické a dřevařské fakulty**

P. Holub, D. Merta, M. Peška: **Experimentální výpal keramiky v rámci výuky na ZŠ Babice nad Svitavou (16. – 28. 6. 2005)**

P. Holub, V. Kolařík, D. Merta, A. Zůbek – **konference ve Vysokém Mýtě (4. 5. 05)**

P. Hrubý – **„Archeologické výzkumy na Vysočině v roce 2004“ – přednáška pro veřejnost v rámci pravidelného cyklu přednášek Muzea Vysočiny v Jihlavě (leden 2005)**

P. Hejhal – **„Archeologické výzkumy v Humpolci – sezóna 2004“ – Kolokvium Výzkumy v Čechách (duben 2005)**

P. Hejhal – **„Počátky osídlení Humpolecka z pohledu archeologie“ – přednáška v rámci dějepisného semináře Gymnázia dr. Aleše Hrdličky v Humpolci (květen 2005)**

P. Hejhal – **„Archeologické výzkumy na Humpolecku“ – přednáška pro veřejnost, Muzeum dr. Aleše Hrdličky v Humpolci (červen 2005)**

P. Hejhal – **„Grani navržil mohylu pro Karla, svého druha aneb povídání o raně středověkých hrobech“ – přednáška pro studenty archeologie v rámci cyklu „Těšetické léto“ (Těšetice, červenec 2005)**

- R. Procházka – „**Archeologie středověkých měst na Moravě s důrazem na výzkum Brna**“ – přednáška pro studenty Katedry archeologie Filosofické fakulty Univerzity Konštantína Filozofa v Nitře (2 hodiny)
- R. Procházka – „**Počátky a vývoj raně středověkého Znojma ve světle nejnovějších archeologických výzkumů**“ – Jihomoravské muzeum ve Znojmě, 24. 2. 2005

Účast na Odborných komisích

Vysoké Mýto, výzkum opevnění města – M. Cejpová (červenec 2005)

(P. Holub, V. Kolařík, D. Merta, A. Zúbek)

Diváky (PřF MU v Brně) léto 2005

(V. Kolařík, D. Merta)

Pohansko u Břeclavi, výzkum valového opevnění (24.8.2005)

FF MU v Brně (účast V. Kolařík, D. Merta, R. Procházka)

Archeologický výzkum kostela sv. Margity v Kopčanech (7.10.2005)

KPÚ Bratislava, (účast V. Kolařík, P. Kováčik, D. Merta)

6) KNIHOVNA, ARCHIV, ZÁLOHOVÁNÍ DAT

Ke konci roku 2005 knihovna dosáhla počtu téměř 800 titulů. K rozšíření knihovního fondu přispěla i možnost výměny dvou dílů sborníku FUMA za odborné publikace vydané jinými kulturními institucemi.

V archivu pracoviště je uložena terénní dokumentace ze všech archeologických výzkumů společnosti v Brně. Je zde uložena i starší dokumentace z výzkumů, které prováděl ještě v ArÚ ČSAV a ÚAPP Brno PhDr. R. Procházka, CSc.

Archivována je rovněž fotodokumentace, a to jak v podobě fotografií, negativů a diapozitivů, tak v elektronické podobě.

V archivu je uložena i videodokumentace, kterou pořizujeme na většině archeologických i stavebních výzkumů. Její převážná část je již převedena do elektronické podoby.

7) PUBLIKAČNÍ ČINNOST

I v roce 2005 odborní pracovníci naší společnosti věnovali velký prostor publikační činnosti. Výsledky jejich práce jsou prezentovány v méně i více rozsáhlých člancích a studiích.

Práce publikované v roce 2005:

- Holub, P. – Kolařík, V. – Merta, D. – Peška, M. – Zapletalová D. – Zůbek, A. 2005: ***Ke stavu poznání nezděné měšťanské architektury vrcholně středověkého Brna***, Forum Urbes Medii Aevii II, 44-101.
- Holub, P. – Kolařík, V. – Merta, D. – Peška, M. – Zapletalová D. – Zůbek, A. 2005: ***Předběžné výsledky záchranných archeologických výzkumů v Brně v roce 2004***, Přehled výzkumů 46, Brno, 111-169.
- Procházka, R. 2005: ***Modřice – Havlíčkova č. p. 131***, Přehled výzkumů 46/2004, Brno 2005, s. 295.
- Peška, M. – Zapletalová, D. 2005: ***Nové poznatky ke starobrněnskému kostelu sv. Prokopa a jeho okolí***, Brno v minulosti a dnes 18, 529-555, 674-686.
- Holub, P. – Kolařík, V. – Merta, D. – Zůbek, A. 2005: ***Poznatky k topografii nejbližšího okolí bývalého herburského kláštera***, Brno v minulosti a dnes XVIII, s. 485-528, 659-673.
- Holub, P. – Merta, D. 2005: ***Archeologické ohlédnutí***, Cartusia Brunensis, dějiny královopolského kláštera a jeho proměny v 21. století, VUT Brno, 85-92.
- Holub, P. – Merta, D. – Peška, M. – Zůbek, A. 2005: ***K vývoji střešní pálené krytiny v Brně (na základě archeologických nálezů)***, Svorník 3/2005, 251-256.
- Holub, P. – Merta, D. – Sadílek, J. 2005: ***Pivovary v bývalém kartuziánském klášteře a velkostatku v Králově Poli***, Archeologia technica 16, s. 79-88.
- Čižmář, M. – Holub, P.: ***Laténská chata z Brna Králova Pole***, Pravěk NŘ 2003/13, Brno 2005, s. 295-302.
- Antl, J. – Holub, P. – Merta, D. – Sadílek, J. 2005: ***Osudy kláštera v 15.-20. století***, Cartusia Brunensis, dějiny královopolského kláštera a jeho proměny v 21. století, VUT Brno, s. 27-34.
- Holub, P. – Merta, D. – Zůbek, A. 2005: ***Archeologický výzkum dvou měšťanských parcel v roce 2004***, Brána památek II/2005, s. 19-20.
- Pecka, T. – Zůbek, A. 2005: ***Zvířecí osteologické pozůstatky 13. století z archeologického výzkumu na ulici Koliště v Brně***, Ve službách archeologie 6, s. 303-307.
- Škrdla, P. – Nývltová-Fišáková, M. – Sedláčková, L. – Zapletalová, D. 2005: ***Brno (k. ú. Štýřice, okr. Brno – město)***, Přehled výzkumů 46, Brno, s. 173-177.

- Peška, M. – Zapletalová, D. 2005: **Archeologické nálezy v prostoru divadla Reduta na Zelném trhu v Brně**, Reduta. Divadlo na Horním náměstí. Brno, s. 167-176.
- Zapletalová, D. – Čulíková, V. – Jankovská, V. – Lisá, L. – Rybníček, M. 2005: **Příspěvek přírodních věd a archeologie k historické topografii Starého Brna**, Ve službách archeologie 6, s. 269-274.
- Merta, D. – Peška, M. – Procházka, R. 2005: **Měšťanský dům středověkého Brna. Informace o průběhu a výsledcích grantového projektu**, Dějiny staveb 2004, s. 171-187.
- Merta, D. - Procházka, R. 2005: **Brněnské měšťanské domy se středověkými jádery. Poznámky ke stavu dochování, využití a památkové ochraně**, Archaeologia historica 30, 2005, s. 47-54.
- Hejhal, P. 2005: **Stav poznání raně středověkých mohyl v severovýchodních Čechách – Erkennungsstand der frühmittelalterlichen Hügelgräber in Nordostböhmen**, In: Metlička, M. 2005 (ed): Archeologie doby hradištní v Čechách. Sborník příspěvků z pracovního setkání badatelů zaměřených na výzkum doby hradištní v Čechách, konaného v Plzni 19. – 21. 5. 2004, s. 88-92.
- Hejhal, P. – Lutovský, M. 2005: **Raně středověká keramika z Prahy ve sbírkách muzea v Kamenici nad Lipou (okr. Pelhřimov)**, AVSČ 9/2, s. 583-587.
- Hejhal, P. – Hrubý, P. 2005: **Dřevěná architektura 13. století v Jihlavě, Pelhřimově a Humpolci. – Holzarchitektur des 13. Jahrhunderts in Jihlava, Pelhřimov und Humpolec**, In: Forum urbes medii aevi II. Sborník příspěvků z konference FUMA konané 16. - 18. 4. 2003. Brno, s. 126-147.
- Hejhal, P. 2005: **Hornická aglomerace na Starých Horách u Jihlavy**, Stříbrná Jihlava 2004. Seminář k dějinám hornictví a důlních prací na Vysočině. Jihlava, 17.9.-19.9.2004. Sborník příspěvků. Jihlava, 5-21.
- Hrubý, P. – Malý, K. – Militký, J. 2006: **Hromadný nález mincí ze 13. století objevený při archeologickém výzkumu v areálu radnice v Jihlavě. Příspěvek k lokalizaci jihlavské mincovny ve 13. století – A group find of the 13th century coins found during archaeological excavations at a town hall in Jihlava. Contribution to localization of Jihlava mint in the 13th century**, Numismatický sborník 20, s. 43-60.

Práce předané do tisku:

- Hejhal, P. – Hrubý, P. – Rous, P. – Malý, K. – Zimola, D. : **pracovní název: sborník z Banské Štiavnice.**
- Hrubý, P. – Jaroš, Z. – Kočár, P. – Malý, K. – Mihályiová, J. – Militký, J. – Zimola, D. 2006: **Středověká hornická aglomerace na Starých Hroách u Jihlavy. Památky archeologické 96.**

Hejhal, P. – Hrubý, P. 2007: **Výsledky záchranných archeologických výzkumů v Jihlavě v roce 2005 – Ergebnisse archäologischer Rettungsgrabungen in Jihlava (Iglau) im Jahr 2005**, Přehledy výzkumů 47.

Hrubý, P. 2006: **Mittelalterliche Berbauagglomeration am Altenberg bei Jihlava (Iglau)**. Archeologická pracovní skupina východní Bavorsko / západní a jižní Čechy – Archäologische Arbeitsgemeinschaft Ostbayern / West- und Südböhmen. 15. Treffen 15. bis 18. Juni 2005 Altdorf bei Landshut.

Hrubý, P. – Malý, K. 2006: **Hornictví na Jihlavsku: výrobně distribuční vztahy Jihlavy a důlní aglomerace Staré Hory ve 13. století**, Zborník príspevkov zo seminára Montánna archeológia na Slovensku, 7.-9. september 2005 Banská Štiavnica – Starý Zámok. Banská Štiavnica.

Hrubý, P. – Malý, K. – Milítký, J. 2007: **K výrobě barevných kovů, stříbra v Jihlavě ve 13. století**, Archeologie na Vysočině.

Většina článků týkajících se archeologie Brna je k dispozici v pdf. formátu na http://www.archaiabrno.org/home_cs/?acc=brno_clanky

Práce předané do tisku:

Drechsler, A. - Procházka, R. – Schenk, Z.: **Hradištní aglomerace Přerov – současný stav poznání**, Archeologické rozhledy, 35 str. 10 obr.

Drechsler, A. - Procházka, R. – Schenk, Z.: **Přerov (okr. Přerov), střední a mladší doba hradištní. Sídliště. Záchranné výzkumy a povrchové průzkumy 1999-2005**, Přehled výzkumů.

Hložek, M. - Holub, P. - Sedláčková, L. – Trojek, T.: **Doklady slévání barevných kovů ve středověkém Brně na základě nálezů tyglíků z náměstí Svobody 9**, Archaeologia technica 17

Holub, P - Kolařík, V. - Merta, D. - Peška, M. - Zapletalová, D. – Zůbek, A.: **Předběžné výsledky záchranných archeologických výzkumů v Brně v roce 2004**, Přehled výzkumů 46 (2004)

Holub, P. - Merta, D. – Zůbek, A.: **Cihelna z 19.–20. století v ulici Trýbova v Brně**, Archaeologia technica 17

Holub, P. - Merta, D. - Zůbek, A.: **Cihlářská a vápenická pec na ulici Božetěchova v Brně–Králově Poli**, Archaeologia technica 17

Jordánková, H. - Merta, D. - Merta, J. - Merta, O. – Rybníček, M.: **Torzo vodního díla Cacovického mlýna na předměstí města Brna**, Archaeologia technica 17

Kolařík, V. – Peška, M.: **Středověké vápenické pece z Moravského náměstí v Brně**, Archaeologia technica 17

Merta, D. – Peška, M.: **Stavební vývoj domu Koblížná 4 v Brně před výstavbou „Schrattenbachova paláce“ v 18. století**. In: Dějiny staveb 2005

Procházka, R.: **Púdorys, veřejná prostranství, opevnění; městská zástavba, předměstí, hmotná kultura**, Uherské Hradiště – dějiny města.

Procházka, R.: **Město – fenomén doby posledních Přemyslovců. Život na Moravě od 11. do počátku 14. století**. Sborník a katalog výstavy

pořádané k 700. výročí tragické smrti Václava II., posledního českého krále z dynastie Přemyslovců, Olomouc-Brno, s. 153-172.

Procházka, R.: *Der südmährische Kirchenbau im 11.-13. Jahrhundert (ein Überblick)*, Beiträge zur Mittelalterarchäologie in Österreich 21, 2005, s. 205-242.

Procházka, R.: *Modřice (okr. Brno – venkov), Havlíčkova ulice, parc. č. 74, č. p. 187*, Přehled výzkumů.

Sůvová, Z. – Procházka, R. – Wieter, L. 2006: *Osteologická analýza kostí z raně středověkého Přerova*, Ve službách archeologie VII, 2006, s. 352-354

Zapletalová, D.: *Staré Brno a brněnská předlokační aglomerace*, Archeologické rozhledy, výstup z externího grantu „Nerezidenční části raně středověkých centrálních aglomerací v Čechách a na Moravě 2005“, GA ČR registrační č. 404/05/2671

Recenze vydané v roce 2005:

Procházka, R.: Bořivoj Nechvátal, *Kapitulní chrám sv. Petra a Pavla na Vyšehradě. Archeologický výzkum*. Vyd. Archeologický ústav AVČR Praha 2004, Památky archeologické 96, 2005, s. 238, 239.

Procházka R.: *Aug gläsernen Spuren. Der Beitrag Mitteleuropas zur archäologisch-historischen Glasforschung, Beiträge zur Mittelalterarchäologie in Österreich 17*, 2001, AR LVII/1, 2005, s. 237-238.

Procházka R.: *Aug gläsernen Spuren. Der Beitrag Mitteleuropas zur archäologisch-historischen Glasforschung, Beiträge zur Mittelalterarchäologie in Österreich 19*, 2003, AR LVII/1, 2005, s. 235-237.

Procházka, R.: Barbara Weiser, *Töpferöfen von 500 bis 1500 N. Chr. Im deutschsprachigen Raum und in angrenzenden Gebieten.*, Zeitschrift für Archäologie des Mittelalters, Beiheft 15, red. W. Janssen, H. Steruer, G. Binding, vyd. Dr. Rudolf Habelt, Bonn 2003. 188 str., 128 obr. v textu, AR 57, 2005/2, 455, 456

Procházka, R.: *Rynek wrocławski w świetle badań archeologicznych I, wyd. Uniwersytet Wrocławski, Wrocław 2001, red. C. Buško; Rynek wrocławski w świetle badań archeologicznych II*, Wrocław 2002, red. J. Piekalski. 318 str., AR 56, 2004, 729 – 731

Recenze předané do tisku:

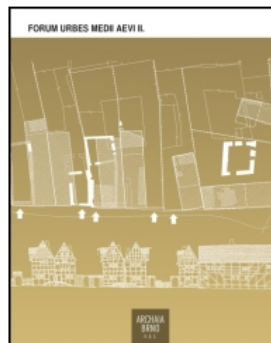
Procházka, R.: Stefan Hesse, *Die mittelalterliche Siedlung Vriemeensen im Rahmen der südniedersächsischen Wüstungsforschung unter besonderer Berücksichtigung der Problematik von Kleinadelsitzen*. Göttinger Schriften zur Vor- und Frühgeschichte 28. Wachholtz Verlag Neumünster 2003, Archeologické rozhledy

Procházka, R.: *Wschodnia strefa Starego Miasta we Wrocławiu w XII-XIV wieku. Badania na placu Nowy Targ*, vyd. Uniwersytet Wrocławski, Instytut archeologii, Wrocław 2005, red. Cesary Buško, Archeologické rozhledy

SBORNÍK FUMA II

V roce 2005 jsme vydali II. číslo sborníku FORUM URBES MEDII AEVI - čímž jsme navázali na - pravidelné vydávání sborníku, který prezentuje příspěvky přednesené na každoročně pořádané odborné konferenci FUMA.

Zmíněný II. díl obsahuje odborné články našich i zahraničních účastníků konference, která byla věnována problematice systematických archeologických výzkumů měst a středověkých sídlištních areálů v Čechách, na Moravě a ve Slezsku.

Publikované příspěvky:

Klápště, J.: **Čas hledání otázek**

Schwabenicky, W.: **Grubenhäuser und ebenerdige Häuser in der wüsten Bergstadt Bleiberg bei Sachsenburg (Stadt Frankenberg/Sa.)**

Löbbecke, F.: **Hochmittelalterliche Holz-Steinbauten in Südwestdeutschland und der Nordschweiz**

Kiecoň, M. – Zezula, M.: **Dřevohlinitá zástavba v Opavě ve středověku (současný stav výzkumu)**

Holub, P. – Kolařík, V. – Merta, D. – Peška, M. – Zapletalová, D. – Zůbek, A.: **Ke stavu poznání nezděné měšťanské architektury vrcholně středověkého Brna**

Kaiser, L. – Kočár, P. – Postránecká, K – Široký, R.: **Požárem zaniklý středověký objekt ve Smetanově ulici ve Starém Plzenci**

Bláha, R.: **„Zemnice“ v Hradci Králové. Dosavadní stav poznání.**

Hejhal, P. – Hrubý, P.: **Dřevěná architektura 13. století v Jihlavě, Pelhřimově a Humpolci**

Juřina, P.: **Předlokační zástavba v Klimentské ulici na Novém Městě Pražském**

Čiháková, J.: **Sklep hrázděného domu 14. století v Nerudově ulici č. p. 211 na Malé Straně**

Kos, P.: **K moravským lochům**

Küntzel T.: **Keller des 13. Jahrhunderts in der Stadtwüstung Nienover**

I druhý díl sborníku FUMA jsme nabídli nejen do komisního prodeje do knihkupectví, ale především jsme zahájili výměnu knih mezi naší a dalšími kulturními institucemi u nás i v zahraničí.

8) SPOLUPRÁCE S UNIVERZITAMI A DALŠÍMI KULTURNÍMI INSTITUCEMI

Spolupráce s Ústavem archeologie a muzeologie FF MU v Brně

Archaia Brno o.p.s. se již čtvrtým rokem výraznou měrou podílí přednášce „**Terénní teorie a praxe**“ pro studenty archeologie v Brně, která je zaměřena na metodiku terénního výzkumu a jeho právní, organizační a etické otázky. Kurz vede Mgr. Peter Kováčik, dále se na jednotlivých tématech podílí Mgr. Marek Peška, PhDr. Rudolf Procházka, David Merta a Mgr. Antonín Zúbek.

V jarním semestru 2005 na Filosofické fakultě Masarykovy univerzity v Brně vedl PhDr. Rudolf Procházka přednáškový kurs "**Od raně středověké aglomerace k institucionálnímu městu**" (24 hodin).

Společnost mimoto poskytuje studentům Ústavu archeologie a muzeologie materiál ze svých výzkumů ke zpracování formou seminárních a diplomových prací a přispívá tak zároveň k jeho včasnému vědeckému vyhodnocení. Odborní pracovníci zároveň působí jako konzultanti zadaných prací. Při záchranných výzkumech, pořádaných naší společností, získávají mnozí studenti archeologie cenné praktické zkušenosti.

V letním období se konal cyklus přednášek nazvaný **Těšetické léto 2005** - určený pro studenty prvního ročníku (přednášky přednesli pracovníci brněnského a jihlavského pracoviště).

PhDr. Rudolf Procházka, CSc. přednášel na Západočeské univerzitě v Plzni kurs „**Systematika archeologických pramenů V. Morava v 10. – 15. století**“ – jarní semestr 2005 (celkem 24 hodin).

Spolupráce s jinými institucemi

Na sklonku loňského roku se podařilo podepsat smlouvu o spolupráci mezi Archaia Brno o.p.s. a **Pamiatkovým úradom Slovenskej republiky**.

Na základě kontaktů z konference FUMA se počala rozvíjet spolupráce s **Katolickou teologickou fakultou UK v Praze**.

Pod hlavičkou projektu **Area brunensis** pracovníci společnosti Archaia Brno pokračovali v systematické vědecké práci na odhalování historické topografie středověkého Brna. Projekt je interdisciplinární a již od samotného počátku se na něm podílí řada odborných pracovníků z jiných institucí.

Dlouhodobě je rozpracována publikace o Velkém špalíčku v Brně, na které se podílí (kromě pracovníků brněnského pracoviště) Mgr. Milena Flodrová, PhDr. Hana Jordánková (AMB) a PhDr. Irena Loskotová (ÚAM FF MU v Brně).

Pracovníci Archaia Brno o.p.s. se účastnili i každoroční **experimentální tavby železa** v areálu technické rezervace v Josefově, kterou pořádá Technické muzeum v Brně v rámci Dne muzeí ve dnech 13. a 14.5. 2005.

Úzce spolupracujeme i s **Centrem volného času** v Lužánkách. Pro učitele i malé zájemce o historii Brna jsme uspořádali několik přednášek zaměřených právě na brněnskou archeologii.

Pracovníci brněnského pracoviště se zúčastnili i diskusního kulatého stolu „**Počátky Města Brna**“, který uspořádal Historický ústav Filosofické fakulty Masarykovy univerzity (29.4.2005).

vlastivědný kroužek při ZŠ Babice nad Svitavou

Mgr. Marek Peška vedl vlastivědný kroužek při ZŠ Babice nad Svitavou. V rámci této aktivity byla postavena keramická pec (dle vrcholně středověkých analogií), ve které se následně uskutečnil experimentální výpal keramiky ve dnech 16. – 28. 6. 2005 (P. Holub, D. Merta, M. Peška).

Jihlavské pracoviště pokračovalo v úzké spolupráci s Muzeem Vysočiny v Jihlavě.

Experimentální tavba železa v Josefovském údolu u Adamova, 13. a 14. 5. 2005.

9) SPOLEČNOST ARCHAIA BRNO O.P.S. V MÉDIÍCH

S výsledky odborné práce naší společnosti jsme širokou veřejnost seznamovali nejen na již zmíněných přednáškách, ale také pomocí tiskových zpráv a rozhovorů, poskytnutých médiím.

TISK:

- Archeologové odkryli markraběcí stavby. Deník Rovnost, 5. březen 2005.
- Archeologové našli pec z doby Karla IV. Metro, 7. březen 2005
- Při dostavbě areálu FIT byla objevena středověká cihlářská pec. Časopis – Události na VUT v Brně (měsíčník), březen 2005
- Nové nálezy u Milosrdných. Haló, Brno (měsíčník) – ročník 12, červenec 2005
- Náměstí Svobody a tajemství středověku. Brněnský Metropolitan, listopad 2005

TELEVIZE:

- Výzkum – Božetěchova ulice (VUT) (P. Holub). Reportáž České televize pro Jihomoravský večerník (7. březen 2005), opakování – Dobré ráno s ČT (8.3.2005)

*Informace k výzkumu z areálu VUT v Božetěchově ulici,
deník Rovnost, sobota 5. 3. 2005.*

10) ENCYKLOPEDIE DĚJIN MĚSTA BRNA

Naše společnost se nadále podílí na projektu internetová Encyklopedie dějin Brna, jejímž cílem je přiblížit brněnskou historii i současnost široké veřejnosti.

Encyklopedii tvoří soustava navzájem propojených karet z různých oblastí brněnské historie, např. osoby, události, ulice, školy, pamětní desky apod. Postupně byly a nadále jsou doplňována nová data, fotografie i tématické okruhy.

Během roku 2005 do tohoto neobvyklého informačního portálu nahlédlo 173 941 zájemců o brněnskou historii.

Celý projekt je financován z rozpočtu Muzea města Brna, ale také prostřednictvím dotací získaných společností Archaia Brno z rozpočtu Krajského úřadu Jihomoravského kraje a Statutárního města Brna.

Na Encyklopedii dějin Brna naše společnost spolupracuje od samotného počátku. V přípravném období celého projektu Marek Peška průběžně programoval, měnil, doplňoval a především propojoval jednotlivé tématické okruhy encyklopedie podle stále náročnějších požadavků autorského kolektivu. V současné době se naši pracovníci podílejí zejména na propagaci projektu a doplňování nových dat a obrazové dokumentace.

URL: <http://encyklopedie.brna.cz/>

The screenshot shows a web page for the Encyklopedie dějin města Brna. On the left is a navigation menu with categories like 'OSOBNOSTI', 'Události', 'Ulice', etc. The main content area features a portrait of Prof. PhDr. Arne Novák and a table of his biographical data.

Prof. PhDr. Arne Novák	
* 2.3.1880 Litomyšl – † 26.11.1939 Polička	
literární historik a profesor literatury na FF MU v Brně	
rodné jméno	Arnošt František Marie Novák
národnost	česká
státní příslušnost	Rakousko-Uhersko, ČSR
zajímavé okolnosti	syn spisovatelky Terezy Novákové a klasického filologa Dr. Josefa Nováka
bydliště	Brno - Sirotní (dnešní Grohova) 20 Brno - Dr. Bedřicha Macků (dnešní Údolní), letní sídlo v Proseči u Skutče
vzdělání	V letech 1890-1895 gymnázium v Litomyšli.

11) PŘEHLED ARCHEOLOGICKÝCH AKCÍ BRNĚNSKÉHO PRACOVISTĚ ZAHAJENÝCH V ROCE 2005

Výzkumy prováděné v roce 2005 lze rozdělit do šesti skupin:

- 1) plošné výzkumy;
- 2) výzkumy prováděné v souvislosti s výstavbou kolektorů v historickém jádru města;
- 3) výzkumy realizované v rámci projektu „Sanace brněnského podzemí“
- 4) menší terénní výzkumy a dokumentace inženýrských sítí
- 5) dokumentace reliktních stojících historických staveb
- 6) zpracování a vyhodnocení již ukončených terénních částí výzkumů.

A001/2005 – Brno, Joštova ulice, Komenského náměstí, Marešova ulice, parc. č. 776, 778

Vedoucí výzkumu: A. Zůbek

V souvislosti s projektem „Sanace brněnského podzemí“ v uličním bloku 66 se uskutečnil v období od 7. 1. až 22. 3. 2005 záchranný archeologický výzkum. Celkem bylo provedeno 7 průzkumných sond.

Archeologickým výzkumem se podařilo ověřit skutečnost, že stávající úroveň prostoru je vůči původnímu terénu značně navýšená. Povrch geologického podloží se nachází v hloubce přibližně 5 m. Doklady pravěkého osídlení nebyly zaznamenány. První lidské aktivity je potřeba spojovat až se založením předměstí Švábka ve 13. století.

A002/2005 – Brno, Žerotínovo náměstí, parc. č. 786

Vedoucí výzkumu: A. Zůbek

V souvislosti s projektem „Sanace brněnského podzemí“ v uličním bloku 68 se uskutečnil od 10. 1. do 22. 3. 2005 záchranný archeologický výzkum. Celkem bylo provedeno 6 průzkumných sond.

Archeologický výzkum nezachytil doklady pravěkého osídlení. První lidské aktivity je nutné spojovat až s předměstským osídlením Brna při ulici Hertlinové, pozdější Hartlůvkou. Tři sondy zachytily zahloubené části pravděpodobně dřevohliněných staveb středověkého stáří. Ve dvou případech šlo o „klasické“ suterény, se kterými se běžně setkáváme v historickém jádru Brna. V jednom případě se jednalo snad o „polozahloubenou“ část nějaké stavby. Stejněho stáří bylo pravděpodobně i několik dalších jam neurčené funkce a jedna odpadní jámka. Objeven byl reliktní pozdně středověkého popřípadě novověkého zděného sklepa. Dokumentovány byly také odpadní vrstvy, planýrky a terénní úpravy. Terén jejich prostřednictvím narostl až o cca 1 m. Zachyceno bylo také základové zdivo blíže neurčené novověké stavby.

A004/2005 - Brno, Husova ulice, Pekařská ulice, Studánka, parc. č. 367, 958, 1147

Vedoucí výzkumu: A. Zůbek

V souvislosti s projektem „Sanace brněnského podzemí“ v uličním bloku 62 se uskutečnil od 20. 1. do 25. 7. 2005 záchranný archeologický výzkum. Celkem bylo provedeno 6 průzkumných sond.

Archeologický výzkum prokázal, že v prostoru proběhly v minulosti velké zemní úpravy. Při nich byl snesen půdní typ i velká část svrchní partie sprašového podloží. Kdy k tomu došlo, se nepodařilo určit. Není vyloučen středověk, pravděpodobnější snad bude novověk. Z dalších lidských aktivit byly dokumentovány novověké jámy neznámé funkce, zahloubená pec a zděná stavba. Ještě v novověku byl prostor Studánky mocně navýšen navážkami.

A006/2005 – Brno, Joštova ulice, Komenského náměstí, Údolní ulice, parc. č. 769, 776

Vedoucí výzkumu: A. Zůbek

V souvislosti s projektem „Sanace brněnského podzemí“ v uličním bloku 65a se uskutečnil v době od 15. 2. do 22. 3. 2005 záchranný archeologický výzkum. Celkem bylo provedeno 7 průzkumných sond.

Archeologický výzkum přinesl zajímavé poznatky k podmínkám geologického podloží a původního terénu. V jižní části Joštovy ulice je nejsvrchnější část podloží tvořena „klasickým“ půdním typem, který dosedá na sprašovou návěj. V severní části ulice ho představuje uloženina, u které není vyloučeno, že může souviset s činností vodoteče. Doklady pravěkého osídlení nebyly zaznamenány. První lidské aktivity je potřeba spojit až se založením předměstí Švábka ve 13. století. Dokumentováno bylo několik středověkých a novověkých jam neznámé funkce a pravděpodobně pozůstatek nějakého technologického či výrobního zařízení. Jmenované aktivity překrylo souvrství navážek. Při Údolní ulici dosahovala jeho mocnost 2 m, na Komenského náměstí až 6,60 m.

A010/2005 - Moravské Budějovice - podnikatelský inkubátor

Vedoucí výzkumu: P. Holub

Archeologický výzkum na náměstí Míru v historickém centru města Moravské Budějovice se omezil na dokumentování řezů výkopových prací základových pasů a inženýrských sítí. Vybrané situace byly zkoumány plošně.

Nejvýznamnějším nálezem na zkoumaných parcelách bylo částečné odkrytí dvou středověkých hrnčířských pecí. Starší z nich lze datovat již do 13. století, mladší pak na přelom 15. a 16. století. Zejména u mladší pece (s.j. 500) byla díky blízkému střešnímu zjištěna část její produkce. Jednalo se především o kuchyňskou stolní keramiku (hrnce, poháry), byla však také dokázána výroba kamnových kachlů.

Ke stavebnímu vývoji parcely může napovědět v průjezdu domu č. 26 odkrytá hrana suterénu dřevohliněného domu zaniklého požárem na přelomu 13. a 14. nebo ve 14. století. Další relikv podobného suterénu byl odkryt za domem č. 25. Ten podle nalezeného keramického materiálu byl zasypan až v průběhu, popřípadě v závěru 15. věku. Pravděpodobně až po té mohl být na parcele vystavěn kamenný dům, jenž je z větší části dochován dodnes.

S nakládáním s odpady souvisí zachycená odpadní jímka s.j. 511 za domem č. 25.

V průběhu středověku lze také ve zkoumaném prostoru vysledovat mírný nárůst terénu, jak dokládají zachycené kulturní vrstvy. Ty lze datovat do 13. až 15. století, stejně jako komunikační úrovně zachycené ve východní části průjezdů obou domů.

V období novověku byly na parcelách vybudovány dvě studny a několik vápenných jam souvisejících pravděpodobně s přestavbami domů a dvorní zástavby.

A011/2005 - Prštice – kanalizace

Vedoucí výzkumu: P. Holub

Kanalizační rýha obkroužila celý objekt prštického zámku a přípojkou se dostala k hlavní silnici. Ve výkopech nebyly shledány žádné středověké nálezové situace. V Nejbližším okolí zámku nebylo dosaženo geologického podloží, výkopové práce se pravděpodobně odehrávaly v zásypech příkopu středověké tvrze. Podle nalezeného keramického materiálu lze zásyp příkopu datovat snad do závěru 16. století a souvisí pravděpodobně s budováním objektu zámku.

A012/2005 - Valtice, Modřínová ul.

Vedoucí výzkumu: P. Holub

Stavební práce při výstavbě rodinných domků ve Valticích – Modřínové ulici nezachytily žádné archeologické aktivity.

A017/2005 - Obřany (plyn)

Vedoucí výzkumu: D. Merta

V červnu roku 2005 proběhl dozor nad výkopy pro plynové potrubí v Brně-Obřanech v Kmochově ulici v prostoru od Mlýnského nábřeží po železniční trať. Výkopy procházely při východní straně původní aglomerace i v blízkosti kostela sv. Václava. Výkopy dosahující hloubky 0,8 m zasáhly archeologické terény pouze při ulici Mlýnské nábřeží. Zde byl dokumentován relikt shořelého středověkého zahloubeného objektu a novověké pece.

A026/2005 - Brno, Pellicova 51, parc. č. 993

Vedoucí výzkumu: A. Zůbek

Na jaře 2005 proběhl archeologický dohled výkopu zahradního bazénu na dvoře domu Pellicova 51. Jáma o rozměrech 5,50 x 2,50 m a hloubce 1,40 m narazila pouze na navážky.

A027/2005 - Brno, Orlí/Zelný trh (vozovka – parovod)

Vedoucí výzkumu: V. Kolařík

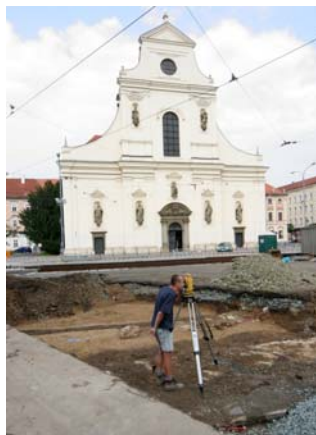
V červnu 2005 proběhl archeologický dohled výkopů při opravě parovodu v severovýchodní části Zelného trhu. Doložil, že svrchní část podloží byla snesena již v minulosti. Z archeologických situací byly zachyceny pouze dva z cihel zděné kanály 19. či 20. století.

A028/2005 – Brno, Moravské náměstí, kolejiště

Vedoucí výzkumu: V. Kolařík

Záchranný archeologický výzkum, který proběhl v červenci a srpnu roku 2005 byl vyvolán výměnou tramvajového kolejového svršku na křížení ulic Joštova a Rašínova v jihozápadní části Moravského náměstí. Akce probíhala v součinnosti s harmonogramem výkopových prací, které odstranily podklad kolejiště místy až o 1,20 m pod úroveň dnešní vozovky. Výzkum se omezil na dokumentaci začištěné plochy a vzorkování archeologických objektů (nebyly exkavovány objekty, které zasahovaly pod základovou spáru kolejiště).

Výzkum doložil předměstské osídlení z 13. století na severní straně města, vzdálené asi 60 – 80 m od středověkého městské fortifikace. Osídlení vzniklo patrně na místě dřívějšího výrobního okrsku, reprezentovaného nálezem pecí neznámé funkce. Předměstské osídlení reprezentoval zahloubený suterén dřevohliněného domu a několik patrně hospodářských nebo odpadních objektů. Dále výzkum zachytil v severní části Rašínovy ulice průběh středověkého městského opevnění včetně příkopu, pozůstatky opevnění kláštera augustiniánů, a v neposlední řadě také kurtinu barokního opevnění. Na ulici Joštova bylo odkryto základové zdivo průjezdu barokní Veselé brány, která byla od 60. let 17. století součástí brněnské bastionové fortifikace.

Mgr. Antonín Zůbek při zaměření výzkumu totální stanicí.

A029/2005 - Brno, Božetěchova 2 (kolektor)

Vedoucí výzkumu: P. Holub

Archeologickým výzkumem v rámci výstavby kolektoru na nádvoří objektu Božetěchova 2 bylo opět potvrzeno silné pravěké osídlení celé oblasti (neolit, mladší doba železná – laténská).

Ze středověkých aktivit byl především zachycen pozůstatek původní osady Královo Pole vzniklé pravděpodobně někdy před polovinou 13. století. Archeologicky postihnutelné osídlení datovatelné do 2. poloviny 13. století se nachází především v západní části zkoumané plochy, při ulici Božetěchova. Veškeré objekty, které lze spojit s vesnickým osídlením (lochy, sklípky) zanikají v průběhu 14. století, snad v souvislosti s vybudováním markraběcího sídla Jana Jindřicha, nebo až v rámci vzniku kartuziánského kláštera. Území však bylo využíváno dále, patrně jako hospodářské zázemí kláštera, což nasvědčují zachycené pozůstatky lehkých nadzemních sloupových staveb. Sloupové jámy se koncentrují v pásu širokém cca 5 m, který by nám mohl indikovat jedno z křídel středověkého hospodářského dvora.

V průběhu středověku a raného novověku narostl terén nádvoří o 0,7 m na západní straně a cca 1,7m na východě směrem k Ponávce. Zde byl také zachycen v rámci geologického podloží ostrý terénní zlom vymezující snad širší

řečiště Ponávky. Nivní půda vyplňující tuto depresi překryla zkoumaný laténský objekt, jedná se tedy o velice mladou geologickou činnost.

A030/2005 – Brno, náměstí Svobody 1. [parc. č. 538]

Vedoucí výzkumu: A. Zůbek

V souvislosti s rekonstrukcí a adaptací domu náměstí Svobody 1 proběhl ve dnech 1. 7. - 14. 12. 2005 záchranný archeologický výzkum.

Potvrdil, že geologické podloží v daném prostoru je ve své horní partii tvořeno sprašovou hlínou. Její mocnost přesahuje 2 m. Na jejím povrchu byl uložen půdní typ o zachované síle cca 0,50 m. Ten byl místy již ve středověku zčásti odebrán. Uložilo se na něm souvrství, datované do 13. století, které sestávalo z odpadních vrstev a štetové úpravy. Bylo dokumentováno několik jam neznámé funkce většinou ze 13. století, popřípadě obecně ze středověku. Neobjasněna zůstala i funkce středověkého objektu s.s.j. 022. Situace nedovolila prokázat, zda mohlo jít o technické či výrobní zařízení. Objevena byla studna s dřevěnou konstrukcí ze 13. století. Není vyloučeno, že i v případě s.s.j. 020 (rovněž vydřevené) nejde o odpadní jámku, ale o studnu. Datována byla také do 13. století. Poměrně četné byly odpadní jámky. Ty pocházely ze 13. – 16. století. Jako odpadní šachta sloužil i novověký objekt s.s.j. 004. Stejný účel měla snad i novověká šachta s.s.j. 001, pokud se ovšem nejednalo o „chladírnu“. Objeveny byly základy poměrně rozsáhlé stavby (cca 11,50 x 11,50 m) se zděnými základy. Pocházela nejpozději z počátku 14. století a ve stejném století také zanikla. Dokumentované základy dvou pozdně středověkých staveb využívá stávající zástavba. Zachyceny byly rovněž základy severního a východního křídla domu.

Exkavace (vybírání) odpadní jámy na nám. Svobody 1.

A031/2005 - Brno, Polní 3

Vedoucí výzkumu: D. Zapletalová

Záchranný archeologický výzkum Nemocnice Milosrdných bratří, Pavilon akutní medicíny, 2. etapa – venkovní úpravy byl vyvolán stavbou příjezdové komunikace k pavilonu. Byl proveden na základě smlouvy o dílo mezi Muzeem města Brna a společností Archaia Brno o. p. s.

Plocha zkoumaná v rámci 2. etapy leží v bezprostředním východním sousedství nově vystavěného pavilonu akutní medicíny Nemocnice Milosrdných bratří a severně od hlavního traktu nemocnice, v nadmořské výšce cca 202,5 m n. m. Lokalita je situována na severním svahu pravobřežní terasy Svratky, kryté z velké části kvartérní (würmskou) sprašovou návějí.

V letech 2002-2004 proběhla 1. etapa plošného výzkumu v předstihu před stavbou pavilonu akutní medicíny. Doložila středopaleolitické (?) a pozdně paleolitické osídlení, následně sporadické neolitické osídlení kultury s lineární keramikou a kultury s moravskou malovanou keramikou a poté ještě halštatské osídlení horákovské kultury. Ojedinelé nálezy laténské keramiky patrně nesignalizují přímo osídlení, ale blíže neurčenou n-transformaci či c-transformaci. Raný středověk byl reprezentován středohradištním pohřebišťem a mladohradištním sídlišťem z 11. – 12. století s doloženou železářskou kovovýrobou. Starší mladohradištní horizonty se doložit nepodařilo. Dále byl prozkoumán vrcholně středověký dřevohliněný suterén a zásobní jámy na obilí. Období po vzniku kláštera reprezentovaly parkové úpravy, budovy hospodářského zázemí a zejména klášterní hřbitov. Archeologické nálezy byly tedy očekávány i východně stavební jámy pavilonu akutní medicíny a výzkum jejich přítomnost potvrdil.

Druhá etapa výzkumu započala po ohlášení výkopu pro ukotvení nosné konstrukce mostu, k němuž byla vedoucí výzkumu přivolána až po vyhloubení a těsně před zabetonováním, takže byl dokumentován pouze formou řezů stratigrafickými jednotkami. Následně byl již výzkum realizován jako plošná exkavace zjištěných pravěkých a středověkých aktivit. Rozhodující část výzkumu s ohledem na postup stavby probíhala 8. - 9. července za poměrně silného deště, jenž takřka znemožňoval klasické dokumentační postupy a ovlivňoval bezpečnostní podmínky výzkumu.

Pravěkému osídlení lze snad přiřknout úzký žlábek, z jehož zásypu byla získána keramika kultury s lineární keramikou a moravskou malovanou keramikou II. stupně. Byla však promíchána s keramikou halštatskou, lze tedy uvažovat, že jak spodní vrstva, tak i horní část zásypu, obsahující směs středověké keramiky, jsou splachy a prokleslé vrstvy. Sekundárně se v zásypu vyskytl i mlado – či pozdně paleolitický úštěp (silicit glacienních sedimentů?). Stáří výkopu by mohlo být s výhradou pravěké, ve spodní části splachů se nevyskytla mladší keramika. Žlábek byl porušen jamkou se zásypem vykazujícím vrcholně středověkou keramikou. Dále byla nalezena zásobnice mladohradištního stáří, v jejímž zásypu se patrně dluhotně octl rozlámaný bronzový drátěný prsten. Další zásobnice byla zasypána zeminou obsahující směs vrcholně a pozdně středověké keramiky. Mladohradištnímu období zřejmě patří i jedna ze dvou odkrytých pecí, keramika v zásypu její předpeční jámy je však ojedinelá. Druhá pec je nejistého stáří; byla porušena pravouhlou rozměrnou jamou z 18. – 19. století, kterou interpretujeme jako zbytek parkové úpravy či odpadní jámy. Ostatní odkryté situace jsou buď novověké nebo se jejich stáří nepodařilo s jistotou určit.

A033/2005 - Brno, Pekařská 4

Vedoucí výzkumu: D. Zapletalová

V červenci r. 2006 proběhly na výzvu ing. A. Svobody dokumentační práce v dvorní části zmíněné domovní parcely v souvislosti s ražbou parkovacích stání do severního svahu. Stavba nebyla řádně hlášena, nebyla sjednána smlouva s investorem a ražbu nebylo možno pozastavit, proto se výzkum omezil na dokumentování narušených situací charakteru zemin. Novověkým sklepům a výklenku pro kašnu byla věnována jen okrajová pozornost.

Podloží lokality tvořila žlutá prachová hlína (pravděpodobně autochtonní nebo alochtonní spraš). Původní povrch byl na většině dvora významně snížen (nejméně

o 1-1,5 m) a archeologický terén, pokud nebyl již dříve zničen sklepy, se zachoval pouze v původní, dnes odkopané severní stěně dvora. Výzkum nebyl ještě vyhodnocen do náleзовé zprávy, předběžně lze konstatovat, že byla zachycena superpozice nejméně dvou rozměrných odpadních jam, původně snad exploatačních. Byly zasypány nesourodou směsí zemin, díky čemuž se nesnadno odlišovaly jejich hranice. Obsahovaly převážně novověkou keramiku, u stratigraficky nejstaršího stupňovitého výkopu nelze vyloučit středověké stáří.

A035/2005 – Brno, Žerotínovo náměstí, parc. č. 786

Vedoucí výzkumu: A. Zůbek

V souvislosti s rekonstrukcí povrchů a výstavbou nových odpadních svodů při severní a západní straně domu Žerotínovo náměstí 8 se na přelomu července a srpna 2005 uskutečnil záchranný archeologický výzkum.

Potvrdilo se, že svrchní část geologického podloží je v daném prostoru tvořena půdním typem, který dosedá na sprašovou návěj. Doklady pravěkého osídlení nebyly zaznamenány. První dokumentované lidské aktivity náležejí až 13. století. Jsou výsledkem sídlištních procesů, které se odehrávaly na předměstském osídlení Před branou Veselou, jež zaniklo ve 2. polovině 17. století. Bylo zachyceno několik jam neznámé funkce, suterén dřevohliněné stavby, zděný sklep a základy blíže neurčené stavby. Dokumentovaná vápenná jáma může souviset s výstavbou 19. století.

A036/2005 – Brno, Cejl, Koliště, Malinovského náměstí, parc. č. 94

Vedoucí výzkumu: A. Zůbek

V souvislosti s opravou inženýrských sítí se uskutečnil v létě 2005 záchranný archeologický výzkum.

Většina výkopů se odehrála pouze v úrovni navážek a recentních aktivit. Z navážkového souvrství byl získán novověký keramický materiál. Pravděpodobně lze spodní část souvrství klást opravdu do novověku. Svrchní může pocházet až z 19., popřípadě 20. století. Prvně jmenované je možné spojit se zánikem druhé předměstské čtvrti a výstavbou nového bastionového opevnění města ve 2. polovině 17. století. Svrchní navážky pak asi souvisejí s rušením jmenovaného opevnění a novou výstavbou v 19. století.

A049/2005 – Modřice, Havlíčkova, č. p. 187

Vedoucí výzkumu: R. Procházka

Archeologický výzkum prokázal osídlení od 14. století, zjištěn velký zahloubený objekt v zadní části parcely s nálezy keramiky ze 14. století ve výplni. Jámu překrývaly mladší vrstvy počínaje 15. stoletím.

A052/2005 - Blansko, kostel sv. Martina, parc. č. 145

Vedoucí výzkumu: M. Peška

V rámci obnovy východní opěrné zdi někdejšího hřbitova při kostele sv. Martina byl proveden archeologický výzkum, v rámci něhož byly dokumentovány situace odhalené zemními pracemi. Dokumentován byl cca 9 m dlouhý řez terénem. Podloží bylo zachyceno cca 2 m pod úrovní současného terénu a nejstarší nálezy reprezentuje objekt z 1. poloviny 13. století. V horní části souvrství byla

dokumentována cca 0,5 m silná vrstva lidských kostí související pravděpodobně s barokního přestavbou kostela sv. Martina.

A056/2005 – Brno, Mendlovo nám. 2a (orlovna)

Vedoucí výzkumu: V. Kolařík

Záchranný archeologický výzkum, vyvolaný hloubením nových suterénních prostor pro novostavbu orlovny na Mendlově náměstí 2a, byl uskutečněn v září a říjnu 2005. Akce probíhala v souladu s harmonogramem výkopových prací, prováděných firmou PRŮMSTAV Brno a. s. V lednu 2006 byl proveden archeologický dohled výkopu teplovodu při východní a severní straně budovy.

Pracovní snímek z výzkumu.

Výzkum doložil osídlení plochy, vzdálené jen 20 m od presbytáře klášterního kostela Panny Marie, nejpozději od 1. poloviny 12. století. Raněstředověké aktivity byly reprezentovány asi 0,50 m mocným souvrstvím odpadního charakteru, kterým byl snad navýšen okolní terén z důvodu povodňové činnosti řeky Svratky a které se pravděpodobně nacházelo na okraji sídelního areálu. Do tohoto souvrství byly zahlubovány sídlištní objekty 13. a 14. století. Ve 14. století se prostor stal nepochybně součástí areálu kláštera cisterciáků a nejpozději v pozdním středověku zde vznikly zatím blíže neinterpretované zděné stavby, tvořící zázemí kláštera.

A060/2005 – Brno, Dominikánské nám. 1, parc. č. 503

Vedoucí výzkumu: M. Peška

V souvislosti s další etapou rekonstrukce Nové radnice byl na podzim proveden archeologický výzkum výkopu pro vzduchotechniku v interiéru místnosti západního křídla někdejšího dominikánského kláštera a výkopu v prostoru dvorku, navazující

tak na záchranný výzkum z roku 2001. V rámci této akce byla provedena i podrobná dokumentace (kresebná i fotografická, odběr vzorků) odhalených zdív rekonstruovaných prostor.

V sondě uvnitř místnosti byla zachycena v celku unikátní situace, při které bylo odkryto několik úrovní středověkých podlah z nichž nejstarší pocházela z období před polovinou 13. století. S existencí nejstarší podlahy souvisela i omítka dokumentovaná na západní stěně místnosti, která byla z téhož období. Jde v rámci Brna o poměrně unikátní nález, srovnatelný pouze s omítkami nejstarších fází kostela sv. Perta a Pavla. O dokumentovaných místnostech lze říct, že se ve středověku jednalo o jednu klášterní prostoru rozdělenou příčkami až na přelomu 16. a 17. století případně v 17. století. Prostora z jihu navazovala na nejstarší část kláštera a vzhledem k charakteru základového zdiva a nejstarší omítky lze předpokládat, že byla postavena ještě před polovinou 13. století. Úseky nadzemního gotického zdiva jsou patrné na všech obvodových stěnách. Na dvou místech se částečně dochovala i mladší gotická omítka. Významnými nálezy jsou špalety pěti oken vyzděných z maloformátových cihel, jež byly pečlivě vyspárovány. Je nepochybné, že okna byla původně neomítaná a pochází ze závěru 13. století. Mladším nálezem je pozdně gotický vstup ve východní stěně místnosti dokumentovaný z chodbičky již v předchozí etapě rekonstrukce v roce 2001.

A063/2005 – Brno – kostel sv. Tomáše (rekonstrukce sakristie)

Vedoucí výzkumu: D. Merta

Ve druhé polovině roku 2005 se uskutečnil záchranný archeologický výzkum doprovázející rekonstrukci sakristie kostela sv. Tomáše v Brně. V sakristii byly odstraněny stávající podlahy a částečně snížen terén pro položení nových podlah. Úpravy se zastavily na úrovni archeologických situací, v tomto případě převážně stavebních konstrukcích, dokládajících starší stavební fáze. Odkryt byl původní polygonální presbytář kaple a k ní ze severu přiléhající sakristie vystavěné spolu s kostelem po roce 1350. Doložen byl i výrazný stavební horizont 15. století představovaný úpravami interiéru kaple (proražení příčky mezi kaplí a předsíní, reličky terakotových podlah). V této době byla zřejmě vystavěna i severní věž kostela. Další stavební fázi představují renesanční úpravy interiéru spojené s výstavbou systému hrodek pod oběma prostory. V této fázi zřejmě došlo ke zničení předpokládané hrobky markraběte Jana Jindřicha (+ 1375). Z úprav interiéru pochází množství fragmentů omítek s freskovou výzdobou a drobných architektonických detailů nacházejících se v zásypech nad původní úrovní podlah. Následnou úpravu barokní pak představují nejrůznější úpravy starších konstrukcí využitých pro nové založení a zpevnění novostavby sakristie.

A064/2005 - Brno, Besední, Panenská, Veselá ulice, parc. č. 32

Vedoucí výzkumu: M. Peška

V souvislosti s projektem „Sanace brněnského podzemí“ v uličním bloku 30 proběhl v roce 2005 záchranný archeologický výzkum. Celkem bylo provedeno 21 průzkumných sond, kterými byla dokumentována starší zástavba ulice Veselé, novověká studna a část západního úseku středověkého opevnění Brna.

A070/2005 – Jedovnice – kostel sv. Petra a Pavla (odvlhčení zdiva)

Vedoucí výzkumu: D. Merta

V září 2005 se uskutečnil archeologický dohled výkopů pro sanaci vlhkého zdiva kostela sv. Petra a Pavla v Jedovnicích. Dokumentovány byly základy současného kostela vystavěného v letech 1783 až 1785 a věže, která se dochovala ze starší stavební fáze (před 1681). Ve výklenku pod jižní stěnou kostelní lodi byl dokumentován ojedinělý hrob orientovaný S-J. Podařilo se zachytit reliktu dvou kamenných zdí nacházející se v prostoru navazujícím východně transeptu. Lze je považovat za pozůstatek staršího středověkého kostela. Ze situace se nelze vyjádřit k půdorysu původní stavby, je však jisté, že byla menší, šířku lodi dokládá otisk štítu na východní straně věže. Zachycené reliktu zdí snad mohou náležet transeptu.

První písemné zprávy o Jedovnicích pocházejí z roku 1269. Kostel zde stál již ve 13. století, jak vyplývá ze záznamů o předávání panství.

A072/2005 – Brno, Masná

Vedoucí výzkumu: V. Kolařík

V průběhu prosince 2004 a října 2005 byl realizován archeologický dohled, vyvolaný stavbou „Bytové domy A, B - /DPS/, ul. Křenová – Masná, Brno“.

Sledovaný prostor se dnes nachází na pravém břehu regulovaného toku řeky Svitavy, od západu vymezen ulicí Masnou a od severu ulicí Křenovou.

Sledovány byly proto především výkopy stavby, které svou hloubkou přesahovaly zmíněné novověké navážky. Jednalo se o stavební jámy objektů A, B, které byly zahlobeny cca 3 m od současného terénu. Dále byly sledovány výkopy kanalizace západně a jižně od jmenovaných objektů, jejichž hloubka dosahovala cca 3,50 m.

Archeologický výzkum potvrdil, že na předmětné ploše je terén do hloubky cca 2 m tvořen souvrstvím novověkých navážek. To nasedá na náplavové souvrství řeky Svitavy. Z něho byla zachycena pouze svrchní část v síle cca 1 m. Tvořil ji okrově zabarvený jemný hlinitý písek (píščitá hlína), místy zabarvený do tmavší ocelově šedé barvy. Na severním profilu stavební jámy objektu B byla v náplavové vrstvě zaznamenána úroveň s poměrně hojným zastoupením zvířecích kostí (?).

Z aktivit antropogenního původu, byly kromě zmiňovaného novověkého souvrství navážek zaregistrovány pozůstatky původní novověké zástavby předmětné plochy a především vyzděná, dodatečně zaklenutá stoka. Na pravém břehu regulovaného koryta Svitavy je dodnes patrná část její zasypané vpusti. Jedná se o pozoruhodnou technickou památku z 2. poloviny 19. století, spojující v délce cca 300 m regulovaný tok Svitavy s jejím nezasypaným starým korytem.

A073/2005 – Brno, náměstí Svobody 10

Vedoucí výzkumu: V. Kolařík

V souvislosti s předlážděním dvora domu náměstí Svobody 10 a pokládáním nových dešťových svodů, zde v říjnu 2005 proběhl záchranný archeologický výzkum. Původní historický terén se v raném novověku nacházel 0,35 m pod současnou dlažbou (středověký pak ještě asi o 0,40 m hlouběji), a proto nebyl sejmutím staré dlažby a jejího podkladu nijak porušen. Proto se výzkum soustředil jen na výkop pro nový dešťový svod v západní části dvora. Ten narušil parcelní zeď, pravděpodobně pozdněstředověkého stáří. Na obou stranách parcelní zdi se

nacházely štětové úrovně a dlažby středověkého i novověkého stáří, odpovídající komunikačním úpravám dvorních částí obou domů, a dokládající také jejich rozdílné úrovně. V prostoru dvora se tedy dodnes nachází neporušený středověký terén s pozůstatky zástavby zázemí dvou středověkých domů.

A074/2005 – Brno, Nádražní ulice

Vedoucí výzkumu: V. Kolařík

V souvislosti s předkládním chodníku a pokládáním nového vodovodu před domy Masarykova 37-39 a Nádražní 4 a 6, byl v červnu 2005 proveden archeologický dohled. Prostor se nachází v místech bývalého středověkého městského příkopu.

V celé ploše chodníku byl podklad dlažby odebrán jen do hloubky cca 0,30 – 0,50 m a nebylo tak dosaženo archeologických terénů. Také výkop pro vodovod procházel pouze recentními zásypy starších inženýrských sítí.

A078/2005 – Brno, Běhounská ulice, parc. č. 32

Vedoucí výzkumu: A. Zůbek

16. října 2005 proběhl záchranný archeologický výzkum v souvislosti s opravou havárie vodovodního potrubí.

Archeologický výzkum dokumentoval segmenty dvou sklepních prostor, které se tu utvářely během středověku a novověku.

A079/2005 – Brno, Jezuitská, Rooseveltova ulice

Vedoucí výzkumu: V. Kolařík

V souvislosti s pokládáním nového vodovodu v ulici Rooseveltova byl v rámci výkopových prací proveden v říjnu 2005 archeologický dohled.

Téměř celý průběh výkopu pro nový vodovod nenarušil žádné středověké a novověké situace. Jeho trasa probíhala převážně v zásypech starších inženýrských sítí, nebo zásypem barokního příkopu bastionového opevnění. Pouze při vyústění ulice Jezuitské, v prostoru středověkého parkánu městského opevnění, byly dokumentovány dva profily, zachycující zachovalý půdní typ, který se vyvinul na sprašovém podloží. Na jeho povrchu se nacházela nevýrazná středověká (?) štětová úprava. Na křižovatce ulic Jezuitská a Rooseveltova byl také narušen klenutý cihlový kanál z 19. století, odvádějící splašky z města na východ k říčce Ponávce.

A093/2005 – Brno, náměstí Svobody, parc. č. 537

Vedoucí výzkumu: A. Zůbek

V souvislosti s rekonstrukcí náměstí Svobody započal v listopadu 2005 záchr. archeologický výzkum. Pokračovat bude i v roce 2006.

V prostoru odebraného tramvajového kolejiště byla zkoumána zdiva historických staveb. Ty stávaly na náměstí až do 19. století, kdy byly zbourány. Na prvním místě to byl kostel sv. Mikuláše, písemnými

Dokumentační práce ve výkopu.

prameny zmiňovaný již ve 13. století. Ze severní strany k němu byla přistavěna budova městské váhy. Jižně od kostela se nacházela městská zbrojnice. V prostoru nově budované kašny v severovýchodním rohu náměstí se podařilo odkrýt část základového zdiva někdejší Merkurovy kašny. Ta byla postavena na konci 17. století a vytrvala až do roku 1867, kdy byla zrušena. Mezi četnými výkopy starých a nových inženýrských sítí se zachovalo mohutné souvrství odpadních a komunikačních vrstev. Ty se navršily během 13. století. Do jisté míry se tak vyrovnalo prohloubení terénu v severní části náměstí. Spodní úroveň souvrství dosahuje hloubky 2,50 m od stávajícího povrchu náměstí. Zachycena byla středověká městská stoka. Pro Brno unikátní je objev keramického vodovodního potrubí, které předběžně datujeme do 16. století.

A094/2005 – Brno, Petrov 1 (Rekonstrukce domu)

Vedoucí výzkumu: D. Merta

V závěru roku 2005 proběhl archeologický dohled doprovázející celkovou rekonstrukci domu Petrov č. 1 pro potřeby biskupského muzea. Dohled, respektive dokumentace navazující na stavebněhistorický průzkum se soustředila především na odkruté konstrukční prvky jednotlivých stavebních fází domu. Dokumentovány byly situace odhalené při snižování podlah a po vybrání klenebních zásypů.

Podařilo se zachytit nejstarší stavební horizont doložený relikty do skály zasekaných sklepů z období kolem poloviny 13. století. Další stavební horizont představoval zřejmě trojdílný zděný dům ze závěru téhož století. Z něj byly odkruty zdi do úrovně 1NP, dokumentováno bylo okno a vstup obrácený směrem k Zelnému trhu. Mladší stavební fázi pak představovalo krátké příliční východní křídlo, kde v přízemí byl odkrut základ kamen a pozůstatek podlahy. Ještě ve středověku pak byl do kouta dvorku přiložen kubus schodiště vystavěného z režného cihlového zdiva. V patrech pak byly odhaleny relikty podlah a záklopových stropů z přestavby domu v závěru 16. století.

A095/2005 – Brno, Jakubská 6, parc. č. 548, kanalizační přípojka

Vedoucí výzkumu: M. Peška

Akce byla vyvolána stavbou nové kanalizační přípojky k objektu Jakubská 6 - Rašínova 3. Záchranný výzkum sestával z dokumentace řezů dvou výkopů pro inženýrské sítě označených jako sondy S1 a S2 v prostoru ulice Jakubská. Výkopy kanalizace byly situovány v prostoru městiště (parcely), které se v písemných pramenech objevuje poprvé v letech 1345 až 1359 a je označeno jako *Curia Obersessine* prvně uváděný v pramenech jako *Dvorec (Anny) Obřanské (Obřaňanky)*.

Malý záchranný výzkum v prostoru ulice Jakubské přinesl poměrně zásadní informace, které nám doplňují poznání o jednom z mála středověkých městišť označeného jako dvorec. Minulost dvorce je o to významnější, že na dnešní sousední parcele (Jakubská 4), která ve středověku náležela patrně také ke dvorci bylo nalezeno razidlo na brakteáty a východně domu se nalézá kaple sv. Mořice postavená přibližně ve stejném období. Promítnutím výsledků tohoto i všech předchozích archeologických výzkumů do plánu nárožního domu Jakubská - Rašínova, pocházejícího z 19. století, lze rekonstruovat i rozsah a charakter původní středověké zástavby.

Sonda S1 zachytila novověký základ průčelí domu do Jakubské ulice a k němu přiléhající komunikační souvrství ze 13. století vytvořené na půdním typu.

12) PŘEHLED AKCÍ PRACOVIŠTĚ JIHLAVA ZAHÁJENÝCH V ROCE 2005

A001/2005 – Zámek Lukavec – odvlhčení objektu

Vedoucí výzkumu: P. Hrubý

V lednu až březnu 2005 proběhl zjišťovací archeologický výzkum v areálu zámku. Největší pozornost byla věnována sklepním prostorům, a to i při sondážích v přízemí. Ráz lomového kamenného zdiva i stropních kleneb, charakter pojiva

Příčelí zámku.

i jednoduchá valená klenba samotná s otisky šalování v maltové omítce naznačují, že pozdně středověkého či novověkého stáří, tj. ve smyslu přežívajících gotických stavebních zvyklostí hluboko do novověku, mohou být i sklepy pod nárožím zámku a pod západním křídlem.

Dalším zjištěním je faktický stav klenby v místnosti v jižním nároží a styku obou křídel, kde byla zjištěna v její severní polovině sekundární deformace tlakem. Zdá se, že námi zjištěná deformace valené klenby, hraničící snad až s její disfunkcí, je důsledkem dlouhodobého statického tlaku v těchto místech. Ten si pak logicky vyžádal vestavění substrukce o třech pilířích, zaklenutých malými segmenty.

Tento závěr by však potom poněkud nekorespondoval se závěry SHP, které předpokládají, že gotické nosné zdivo, uzavírající rámeček objektu v těchto místech, je totožné s dnešním stávajícím stavem.

Podstatné informace přináší dále sondáž v místnosti 1.26. Bez jakýchkoliv pochyb se jedná o odhalení sklepních prostor, zaniklých při některé z pozdějších přestaveb tohoto křídla zámku. Lze říci, že se jedná o původně větší delší sklepní místnost, která byla nejméně o polovinu zkrácena na severní straně a zasypaná. Podsklepený trakt byl původně o něco delší než dnes. Jeho redukce byla vyvolána zásadní přestavbou objektu. Kamenné zdivo, které jej redukuje a které pak vytváří severní závěr sklepů v západním křídle, je považováno podle vyobrazení v SHP ve shodě s předpokládaným renesančním stářím nejsevernějšího ze sklepů, rovněž za renesanční.

Substrukce v námi sledovaném sklepe i viditelná deformace jeho stropu, je v každém případě dokladem dnes již neexistujícího a zcela jistě masivního zdiva, které se v těchto místech nacházelo. Nelze vyloučit, že mohlo jít o samotný vnější plášť hradu či tvrze v gotické, popřípadě renesanční stavební fázi, nebo o pozůstatek někdejší věže na nároží, podobně jako v protějším JV nároží.

V přízemní místnosti 1.16 můžeme zmínit především fakt, že přibližně půl metru pod současným povrchem bylo nalezeno původní geologické podloží, což patří dosud k výjimečným jevům. Na žádném jiném místě terén nevystupuje tak mělko, prakticky až k povrchu.

Vcelku zajímavým zjištěním jsou situace v sondě v místnosti 1.11. Asymetrie a vzájemný vztah zdí 0914 a 0913, která se při jižním boku místnosti jeví díky nalezené spáře a „nalepení“ zdi 0914, ukazuje, že právě masivní fundament 0913 je starší. Zdá se tak, že sondáž potvrdila závěr stavebně historického průzkumu, který zde předpokládá, že námi zkoumaná místnost je mladšího data a byla k původně gotickému nároží přistavena později, v renesanci.

Vzhledem k tomu, že v sondě nebylo dosaženo z technických důvodů přirozeného dna, nelze říci, jak hluboké zdejší základy skutečně jsou. Precizní a pravidelný vnitřní líc východního průčelí místnosti však nabízí možnost, že tato náročná místnost byla vestavěna do prostoru původního příkopu, který byl součástí středověkého opevňovacího systému sídla a jehož tehdejší rozměry a dispozice byla nejspíš zcela jiná než u pozdějšího zámku a dnes.

A008/2005 – Jemnice (voda a kanalizace)

Vedoucí výzkumu: P. Hrubý

Od podzimu 2005 probíhá záchranný archeologický výzkum v trase nového vodovodního řádu a kanalizace v ulicích Na Podolí, Úvoz, Palackého, Revoluční, Horní a Dolní Valy, V Zahrádkách, U Templu a Údolní.

Byly dokumentovány odkryté profily na stěnách výkopu a zachyceny stopy vrcholně středověkého a novověkého osídlení.

Na dalších úsecích archeologický výzkum dosud probíhá.

Mgr. P. Hrubý ve výkopu pro kanalizaci při odběru vzorků.

A009/2005 – Jemnice – podnikatelský dům

Vedoucí výzkumu: P. Hejhal

V březnu a květnu 2005 proběhl záchranný archeologický výzkum na stavbě podnikatelského inkubátoru v Jemnici. Jednalo se o zemní zásahy v interiéru domu z 19. století a v jeho bezprostředním okolí.

Terénní zásahy probíhaly jak v interiéru stavby, tak v exteriérech.

Výkopy v interiéru ve všech případech zasáhly geologické podloží. Žádné archeologické situace nebyly zaznamenány. Byly získány základní informace o stavu zachování archeologických a geologických situací v tomto prostoru.

Ve výkopu při severní stěně domu byly zachyceny archeologické situace. Jednalo se o zbytky kamenné zdi a k ní přiléhající kulturní vrstvy.

Situace je zachycena na prvním vojenském mapování. Zde vidíme, že dům dnešního „podnikatelského inkubátoru“ v druhé polovině 18. století ještě nestál, ale existovaly dva pásy hradeb jižně od východní městské brány. Dům byl postaven až později, a pro svou východní a západní zeď použil tyto městské hradby. Dokumentovanou zeď tedy ztotožňujeme s městskou hradbou v rámci opevňovacího systému u východní městské brány. Je to vlastně část druhého (vnitřního) pásu hradeb, který byl zřejmě navázán na výše zmíněnou hranolovou věž. Její vznik datujeme pouze rámcově do vrcholného středověku (13.-16. století).

A0013/2005 – Pelhřimov – Jihlavská brána (zvukové tabule DARUMA)

Vedoucí výzkumu: P. Hrubý

Archeologický výzkum nezachytil ve sledovaném výkopu žádné starší středověké situace.

A0014/2005 – Humpolec – Kasalova pila

Vedoucí výzkumu: P. Hejhal

Během dubna a května 2005 proběhl v areálu bývalé Kasalovy pily v Humpolci archeologický dohled při 1. etapě Výstavby bytových domů „Kasalova pila“, Humpolec, ulice Lnářská.

Na některých místech trasy sledovaného výkopu byly zjištěny druhotně přemístěné fragmenty vrcholně středověké keramiky. Situace bude přehledně zhodnocena po úplném ukončení celé stavební akce.

A0015/2005 – Jihlava – Helenínská, Jánská ul. (JMP)

Vedoucí výzkumu: P. Hrubý

Výkopem byly místy narušeny novověké a recentní vrstvy převážně dorovnávkového charakteru.

A0019/2005 – Telč – křižovatka

Vedoucí výzkumu: P. Hrubý

Výkopem byly místy narušeny novověké a recentní vrstvy převážně dorovnávkového charakteru.

A0021/2005 – Jihlava – teplovod Slunce

Vedoucí výzkumu: P. Hejhal

V červnu a červenci 2005 byl z důvodu výkopových prací pro akci „Rekonstrukce rozvodů tepla v lokalitě Slunce v Jihlavě“ proveden záchranný archeologický výzkum. Na některých místech trasy sledovaného výkopu byly zjištěny ve výhozu zeminy fragmenty vrcholně středověké a novověké keramiky. Jejich historická interpretace však vzhledem k malému rozsahu a charakteru terénní akce bohužel není bez širších souvislostí a pozorování možná. Můžeme uvažovat, že výkopy procházejí plochou, která byla v minulosti využívána jako zemědělské zázemí Brtnického předměstí, případně přímo samotné Jihlavy. Tomu by napovídala i situace zachycená na 1. a 2. vojenském mapování.

A0022/2005 – Police u Jemnice – rekonstrukce synagogy

Vedoucí výzkumu: P. Hrubý

V květnu 2005 proběhla dokumentace odkrytých situací. Byla vizuálně zkontrolována výkopovými pracemi zasažená plocha a byla pořízena fotografická dokumentace.

V synagoze byla sejmut terén v hloubce cca 1 m od úrovně podlahy. Dosaženo bylo starší (původní) úrovně podlahy, byly odkryty patky nosných sloupů pro tribunu. Vrstvy mezi touto starou podlahou a dnešní úrovní terénu lze interpretovat jako navážky a dorovnávky terénu. Vrstvy datujeme do 20. století a můžeme je spojovat se stavebními aktivitami v souvislosti se změnou funkce budovy ze synagogy na sokolovnu. Žádné starší archeologické vrstvy nebyly stavebním zásahem narušeny.

A0023/2005 – Jihlava, Křížová ul. 27

Vedoucí výzkumu: P. Hrubý

V létě roku 2005 proběhl záchranný archeologický výzkum v souvislosti s rekonstrukcí fasády domu v Křížové ulici 27. Ze starších uloženin byly nalezeny pouze torza, ostatní terén nesl četné stopy druhotného přemístění. Přesto bylo možné nalézt fragmentární keramické nálezy z období pozdního středověku a novověku.

Za nejdůležitější je nutné považovat relikt nosného základového zdiva, jehož větší část se nacházela v severní části výkopu. Jednalo se o masivní kamenné těleso z lomového kamene, pojené převážně maltou a jen povrchově sekundárně vyspraveného cihlami, nebo zlomky cihel. V severní části výkopu bylo možno pozorovat, že líc této zdi dispozičně poněkud nesouhlasí s průběhem fronty domu a že ji směrem k severu poněkud předbíhá, při nároží až o 45 cm. Na nároží konečně bylo možno sledovat, že zdivo lineárně běží ještě dále k severu do Divadelní ulice. Zde bylo možné podchytit i šířku zdiva, která činila přibližně 1,1 - 1,2 m.

Nelze vyloučit souvislost se starší, dnes nedochovanou stavební fází domu, při které došlo snad k redukci severního boku stavby, snad i z důvodů rozšíření pozdější Divadelní ulice. Tomu by mohla nasvědčovat i nejstarší zjištěná dřevohliněná stavba, zjištěná v severním sousedství domu roku 1994 a která se mohla původně nacházet v superpozici s pozdější kamennou zástavbou.

A0024/2005 – Jihlava, Dominikánská ul. (proluka)

Vedoucí výzkumu: P. Hrubý

Výkopem byly místy narušeny novověké a recentní vrstvy převážně dorovnávkového charakteru.

A0025/2005 – Žirovnice, Barvířská ul. (Eon)

Vedoucí výzkumu: P. Hrubý

Výkopem byly místy narušeny novověké a recentní vrstvy převážně dorovnávkového charakteru.

A032/2005 – Jihlava, Brněnská 28 (rek. objektu – III. etapa)

Vedoucí výzkumu: P. Hrubý

V červenci až v listopadu 2005 proběhl záchranný archeologický výzkum v domě č. p. 28 v Brněnské ulici. Sledovaný dům a parcela se nacházejí z hlediska historické topografie města v tzv. II. městské čtvrti, která se rozprostírala v JV části areálu města. Brněnská ulice, platea Bohemorum - Česká, byla hlavní ulicí směřující k tzv. České bráně.

Za nejstarší archeologicky doložené prvky možno označit výkop 0502 ve dvorním závěru domu. Jedná se velmi pravděpodobně

Dokumentace požárových souvrství ve sklepě.

o pozůstatek zahlobbené dřevohliněné stavby, respektive staršího sklepního jádra v hloubce městiště.

Pokud jde o sondáže ve sklepech v jižní části domu, jejím největším přínosem je zjištění zhroutené dřevěné konstrukce. Protože není příliš pravděpodobné, že by se jednalo o dřevěnou podlahu sklepa, lze vcelku odůvodněně mluvit o tom, že se jedná o stopy zhroutené stropní konstrukce.

Komponenty žáru (uhlíky, popelovitá vrstvička) pak naznačují, že jde pravděpodobně o stopy požáru, při kterém se zhroutily ploché dřevěné stropy mezi sklepem a přízemím.

Pozoruhodné informace přináší sondáž ve výtahové šachtě v průčelí síňového traktu. Je zcela zřejmé, že sonda zachytila část zánikových zásypů, redeponovaných z jiného místa původní archeologizace, v dnes již neexistující sklepní místnosti. Vzhledem k ustálené představě o vývoji většiny středověkých měšťanských domů je možné uvažovat, že tento severní sklep, jehož kratší stěna by měla být fixována na uliční čáru, je pravděpodobně původní, tj. starší než dnes existující sklepní prostora v týlu domu. Nedořešena pak ovšem zůstává otázka

M. Dana a Mgr. P. Hrubý při preparaci sondy.

vstupní šije a vzájemného propojení s dnešním sklepem jižním.

Novověkého, v nejkrajnějším případě středověkého stáří, je zeď ve dvorním závěru domu, jejíž mělké založení je poněkud v rozporu s mocností zdiva.

Jedná se s vysokou pravděpodobností o stopu kratšího a lehčího přístavku, nebo ho dvorního traktu, vzniklého při přestavbě domu nejspíš v 16. století.

A034/2005 – Pohled – stavební úpravy – odvodnění kostela sv. Ondřeje

Vedoucí výzkumu: P. Hejhal

V červenci 2005 byl z důvodu výkopových prací pro odvod okapových vod v okolí kostela sv. Ondřeje v Pohledu proveden záchranný archeologický výzkum. Na některých místech výkopu byly v profilu dokumentovány druhotně uložené lidské ostatky, které pocházejí z již v minulosti narušených hrobů ze hřbitova, který se u kostela nalézal.

A0038/2005 – Humpolec – novostavba byt. domů – č. p. 1898/9

Vedoucí výzkumu: P. Hejhal

V červenci - srpnu 2005 proběhl archeologický dohled při novostavbě 24 b.j. v lokalitě Humpolec - Podhrad. Na některých místech trasy sledovaného výkopu byly zjištěny druhotně přemístěné fragmenty vrcholně středověké keramiky. Tytéž fragmenty byly stopově zjištěny i ve výhozech zeminy v okolí výkopů.

A0040/2005 – Větrný Jeníkov (SPT Telecom)

Vedoucí výzkumu: P. Hejhal

Výkopem byly místy narušeny novověké a recentní vrstvy převážně dorovnávkového charakteru.

A0041/2005 – Třebíč – bagrování dna řeky Jihlavy (Jmolkův jez)

Vedoucí výzkumu: P. Hrubý

Archeologický výzkum byl omezen na sledování vybagrované hmoty a její vzorkování.

A0042/2005 – Počátky, Švermova ul. (obnova NN)

Vedoucí výzkumu: P. Hrubý

Výkopem byly místy narušeny novověké a recentní vrstvy převážně dorovnávkového charakteru.

A0043/2005 – Pacov, Žižkova ul. (obnova NN)

Vedoucí výzkumu: P. Hrubý

Výkopem byly místy narušeny novověké a recentní vrstvy převážně dorovnávkového charakteru.

A0044/2005 – Žirovnice, Nádražní ul. (obnova NN)

Vedoucí výzkumu: P. Hrubý

Výkopem byly místy narušeny novověké a recentní vrstvy převážně dorovnávkového charakteru.

A0045/2005 – Božejov – Promat (kabel NN)

Vedoucí výzkumu: P. Hrubý

Výkopem byly místy narušeny novověké a recentní vrstvy převážně dorovnávkového charakteru.

A0046/2005 – Pacov, Doškářová (kabel NN)

Vedoucí výzkumu: P. Hrubý

Výkopem byly místy narušeny novověké a recentní vrstvy převážně dorovnávkového charakteru.

A0047/2005 – Kámen u Pacova – stavba RD (p. Vokurka)

Vedoucí výzkumu: P. Hrubý

Výkopem byly místy narušeny novověké a recentní vrstvy převážně dorovnávkového charakteru.

A0050/2005 – Dolní Město – odvodnění kostela sv. Martina

Vedoucí výzkumu: P. Hejhal

V červenci 2005 byl z důvodu odvodnění pozemků kolem kostela sv. Martina v Dolním Městě proveden záchranný archeologický výzkum. Terénní akce se

omezila na dokumentaci situací ve vykopaných rýhách na ploše hřbitova a okolo kostela.

Při severní a východní straně sakristie byla výkopem odhalena kamenná struktura výrazně vyběhající severním směrem. Kameny byly spojovány na maltu. Strukturu interpretujeme jako zesílený předzáklad zdi sakristie.

Na ostatních místech výkopu nebyly zachyceny žádné archeologické situace. Výkop narušil pouze půdní typ, který ve svých svrchních partiích stopově obsahoval druhotně přemístěné zlomky vrcholně středověké a novověké keramiky.

A0051/2005 – Pelhřimov, Masarykovo náměstí (oprava kašny a kanalizační stoky)

Vedoucí výzkumu: P. Hrubý

V září 2005 proběhl záchranný archeologický výzkum v prostoru kašny na Masarykově náměstí.

Základové těleso kašny z první poloviny 19. století bylo velmi masivní a z technického hlediska i stabilní prvek, jehož nadčasovost byla porušena díky pozvolným erozím v místě výpusti do štoly v sousedství.

Lze říci, že kamenný věnec, cihlové lůžko i žulová výpust kašny, včetně základového tělesa, jsou velmi cennými a z technicko-historického hlediska i zajímavými památkami. Nelze bohužel říci jednoznačně, zda lze v těchto konstrukcích vidět i relikty možné starší kašny, kterou město nepochybně mělo. Kašna z roku 1828 všechny stopy po starším možném tělese nejspíš nenávratně zničila. Jen hypoteticky lze uvažovat, že její tvar a velikost snad mohly odpovídat té současné.

Archeologický výzkum zachytil ve sledovaném výkopu jen velmi nevýrazné starší novověké, popř. středověké situace. Pokud zde existovaly, pak byly odstraněny v souvislosti s hloubením základové jámy pro kašnu, popř. při pracích souvisejících s její opravou.

Čištění klasicistní kašny na Masarykově náměstí v Pelhřimově.

A0054/2005 – Humpolec, Lnářská 1602 (přístavba výrobní haly HD DEKOR)

Vedoucí výzkumu: P. Hejhal

Výkopem byly místy narušeny novověké a recentní vrstvy převážně dorovnávkového charakteru.

A0055/2005 – Telč – rekonstrukce budovy bývalé školy Jezuitského gymnázia pro potřeby VUT

Vedoucí výzkumu: P. Hejhal

Výzkumná záchranná akce, která proběhla v srpnu 2005 v západní části Náměstí Zachariáše z Hradce. Byly sledovány výkopové práce ve dvorním traktu budovy a ve sklepních prostorách domu.

Při výkopech v dvorním traktu byly zachyceny dorovnávkové vrstvy, které stopově obsahovaly druhotně přemístěné fragmenty vrcholně středověké a novověké keramiky.

V domě bylo sledováno snižování podlah ve sklepech. Výkopy zasáhly pouze novověké navážky a dorovnávky, starší archeologické situace nebyly zachyceny.

A0057/2005 – Jihlava, Fibichova ul. (veřejné osvětlení)

Vedoucí výzkumu: P. Hejhal

V září a říjnu 2005 byl z důvodu výkopových prací pro akci „Veřejné osvětlení ulice Fibichova v Jihlavě“ proveden záchranný archeologický výzkum. Výkopy byly sledovány v ulici Fibichova. Plocha provedeného archeologického výzkumu se nachází na území intravilánu města Jihlava, jižně a jihozápadně od středověkého městského jádra. Na některých místech trasy sledovaného výkopu byly zjištěny ve výhozu zeminy fragmenty novověké keramiky.

Pracovní foto z výzkumu.

A0058/2005 – Jihlava, Křížíkova, Březinovy sady (veřejné osvětlení)

Vedoucí výzkumu: P. Hejhal

V září a říjnu 2005 byl z důvodu výkopových prací pro akci „Veřejné osvětlení ulic Křížíkova, Březinovy sady, Tovární a Ztracená v Jihlavě“ proveden záchranný archeologický výzkum. Výkopy byly sledovány v ulicích Křížíkova, Březinovy sady, Tovární a Ztracená.

Plocha provedeného archeologického výzkumu se nachází na území intravilánu města Jihlava, jižně, jihovýchodně a východně od středověkého městského jádra.

Na některých místech trasy sledovaného výkopu byly zjištěny ve výšce zeminy fragmenty novověké keramiky. Na některých místech trasy sledovaného výkopu byly zjištěny různou měrou dochované subrecentní situace, jako vrstvy a starší povrchy dorovnávacího charakteru.

A0059/2005 – Humpolec, Masarykova ul. (prodejna LIDL)

Vedoucí výzkumu: P. Hejhal

Výkopem byly místy narušeny novověké a recentní vrstvy převážně dorovnávkového charakteru.

A0061/2005 – Nová Ves – Božejov (silnice I/34)

Vedoucí výzkumu: P. Hrubý

Výzkum zaniklé barokní sklářské huti byl zahájen v listopadu 2005. Hlavní část výzkumu proběhne v roce 2006, plánovaný termín ukončení – červen 2006.

A0062/2005 – Jihlava, Jiráskova ul. (stavba OD LIDL)

Vedoucí výzkumu: P. Hejhal

Výkopem byly místy narušeny novověké a recentní vrstvy převážně dorovnávkového charakteru.

A0067/2005 – Humpolec – DAF servis

Vedoucí výzkumu: P. Hejhal

V říjnu 2005 proběhl archeologický dohled při výstavbě zpevněné plochy v areálu firmy Kopy Truck s.r.o. Na některých místech trasy sledovaného výkopu byly zjištěny různou měrou dochované novověké a recentní vrstvy dorovnávkového charakteru.

A0068/2005 – Jihlava, Musilova, Horníkova ul. (Telecom)

Vedoucí výzkumu: P. Hejhal

Výkopem byly místy narušeny novověké a recentní vrstvy převážně dorovnávkového charakteru.

A0069/2005 – Jihlava – Pávov (Telecom)

Vedoucí výzkumu: P. Hejhal

Výkopem byly místy narušeny novověké a recentní vrstvy převážně dorovnávkového charakteru.

A0077/2005 – Jihlava, Jiráskova ul. (dešť. kanalizace – lokalita U Mlékárny) – pro MVJ – subdodávka

Vedoucí výzkumu: P. Hejhal

Výkopem byly místy narušeny novověké a recentní vrstvy převážně dorovnávkového charakteru.

A0080/2005 – Jemnice – stavba TS-JEM2 (rek. sítě NN)

Vedoucí výzkumu: P. Hrubý

Výkopem byly místy narušeny novověké a recentní vrstvy převážně dorovnávkového charakteru.

A0082/2005 – Jihlava, U Mlékárny (pro FVM invest) – kanalizace

Vedoucí výzkumu: P. Hejhal

V říjnu až listopadu 2005 proběhl záchr. archeologický výzkum v Staré Hory – U mlékárny v Jihlavě, který přinesl významné informace, které doplňují naše poznání ohledně vzhledu a fungování této středověké hornické aglomerace.

Snad nejsignifikantnějším typem objektu na hornických lokalitách jsou těžní šachty. Ve zkoumané sondě byly dokumentovány čtyři. Na půdorysu v úrovni skrývky se tyto objekty jeví zpravidla jako kruhové, popřípadě kruhové s nepravidelnými laloky. Byly zkoumány buď na úroveň dna, v případě větších šachet zhruba do hloubky 2 m od úrovně skrývky.

Další stavbou typickou pro hornické aglomerace jsou suterény nadzemních staveb dřevohliněné konstrukce. Většina dosud známých suterénů je tvořena zahloubenými objekty se stopami konstrukce v podobě kúlových jam v rozích, popř. uprostřed stěn suterénu. K tomuto typu patří i objekt 6638. Do plochy sondy zasahovala pouze malá část suterénu se vstupní šíjí, proto není možný celkový popis stavby. Další typ objektů představují tzv. úpravárenské objekty, které jsou v tomto případě zastoupeny plavicím žlabem s plochým dnem (k. 6630).

Poněkud záhadným objektem, co do funkce i stáří, zůstává lineární příkop s hrotitým dnem (k. 6622). Příkop byl zasypán až v průběhu novověku, což ovšem nevypovídá o době jeho vybudování. Podobné lineární příkopy s hrotitým dnem známe i z jiných míst lokality Staré Hory 3. Důležité bylo zachycení komunikační vrstvy, která procházela v podstatě celou sondou, cca 100 m. Na lokalitě Staré Hory jde o první případ takto dokumentované vrstvy mimo archeologické objekty.

Naprostou většinu objektů datujeme, převážně na základě keramického materiálu, do průběhu 13. století. Výjimku tvoří snad příkop k. 6622, který byl zasypán v průběhu novověku (17. století?).

Vstupní šíje dřevěné stavby ze 13. st.

A0086/2005 – Pelhřimov – Vik – kabel NN

Vedoucí výzkumu: P. Hejhal

Výkopem byly místy narušeny novověké a recentní vrstvy převážně dorovnávkového charakteru.

A0087/2005 – Humpolec, Školní BD – kabel NN

Vedoucí výzkumu: P. Hejhal

Výkopem byly místy narušeny novověké a recentní vrstvy převážně dorovnávkového charakteru.

A0088/2005 – Humpolec – CTP H1 – kabel NN

Vedoucí výzkumu: P. Hejhal

Výkopem byly místy narušeny novověké a recentní vrstvy převážně dorovnávkového charakteru.

A0091/2005 – Jihlava, Březinova (JMP)

Vedoucí výzkumu: P. Hrubý

V říjnu a listopadu 2005 byl z důvodu výkopových prací pro akci rekonstrukce STL plynovodu v ulici Březinova v Jihlavě proveden záchranný archeologický výzkum. Výkopy byly sledovány v ulici Březinova.

Na některých místech trasy sledovaného výkopu byly zjištěny ve výhozu zeminy fragmenty vrcholně středověké a novověké keramiky. Na stěnách výkopu byly sledovány pravděpodobně recentní vkopy, které také stopově obsahovaly vrcholně středověkou a novověkou keramiku.

A0092/2005 – Jihlava – ZOO (JMP)

Vedoucí výzkumu: P. Hrubý

V Jihlavě - ZOO proveden záchranný archeologický výzkum.

Na některých místech trasy sledovaného výkopu byly zjištěny ve výhozu zeminy fragmenty vrcholně středověké V říjnu a listopadu 2005 byl z důvodu výkopových prací pro akci STL plynovodu a novověké keramiky.

13) NÁLEZOVÉ ZPRÁVY VYHOTOVENÉ V ROCE 2005

PRACOVISŤĚ BRNO

NZ 01/05	Brno – Husova 10 (hradba)
NZ 09/05	Brno – Panská 6, 8, 10
NZ 10/05	Brno – Koliště (kanalizace)
NZ 11/05	Brno – Anenská (voda)
NZ 12/05	Brno – Václavská 18 (kanalizace)
NZ 13/05	Brno – Mendlovo náměstí 9
NZ 14/05	Brno – Nemocnice u sv. Anny (sklep)
NZ 15/05	Pohořelice – Moravské náměstí
NZ 16/05	Lomnice (kabel NN)
NZ 18/05	Brno – Kopečná (blok 61)
NZ 20/05	Brno – Anenské terasy
NZ 22/05	Brno – Jakubské náměstí (rekonstrukce)
NZ 23/05	Brno – Vodní ulice (tržnice ADAM)
NZ 27/05	Brno – Božetěchova (VUT)
NZ 29/05	Brno – Kartuziánský klášter
NZ 31/05	Brno – náměstí Svobody 9 (proluka)
NZ 32/05	Brno – Stará 22
NZ 33/05	Brno – Mojmírovo náměstí (Mittag)
NZ 36/05	Brno – náměstí Svobody (K 10, 11)
NZ 39/05	Brno – Koblížná (K 7)
NZ 40/05	Brno – Nejvyšší správní soud
NZ 46/05	Brno – Nemocnice Milosrdných bratří – II. etapa
NZ 47/05	Brno – Česká 10
NZ 48/05	Brno – Masná
NZ 49/05	Moravské Budějovice – inkubátor

EXPEDICE PRAHA, OLOMOUC, SLOVENSKO

NZ 34/05	Slovensko – Žilina
NZ 35/05	Slovensko – Žilina – Hurbanova
NZ 38/05	Jeseník – hotel Slovan (piloty)

PRACoviŠTĚ JIHLAVA

NZ 02/05	Humpolec – odstavná plocha pro auta
NZ 03/05	Třebíč – protipovodňové opatření
NZ 04/05	Rančířov – rekonstrukce fary
NZ 05/05	Budečsko – plynofikace
NZ 06/05	Zířáče, ZS Český Mobil
NZ 07/05	Jihlava – vstupní objekt ZOO
NZ 08/05	Jihlava – Za školou – Horní Kosov
NZ 17/05	Humpolec – Kasalova pila
NZ 19/05	Police u Jemnice – rekonstrukce synagogy
NZ 21/05	Pelhřimov – Jihlavská brána
NZ 24/05	Humpolec – novostavba byt. Domů č. p. 1898/9
NZ 25/05	Pohled – odvodnění kostela sv. Ondřeje
NZ 26/05	Dolní Město – odvodnění kostela sv. Martina
NZ 28/05	Jihlava – teplovod – lokalita Slunce
NZ 30/05	Pelhřimov – Masarykovo nám. (oprava kašny)
NZ 37/05	Humpolec – DAF servis
NZ 41/05	Jihlava – Brněnská 28 (rekonstrukce)
NZ 42/05	Jihlava – Křížová ul. 27
NZ 43/05	Jihlava – Křížíkova, Březinovy sady (veř. osv.)
NZ 44/05	Jihlava – Fibichova (veř. osv.)
NZ 45/05	Jihlava – Masarykovo nám. 1 a 2 (radnice)
NZ 50/05	Jihlava – Březinova (JMP)
NZ 51/05	Jihlava – ZOO (JMP)
NZ 52/05	Jihlava – U Mlékárny (pro FVM) – kanalizace
NZ 53/05	Telč – rek. budovy pro potřeby ČVUT
NZ 54/05	Jihlava – U mlékárny (soubor 81 RD)

14) HOSPODAŘENÍ SPOLEČNOSTI

Audit Consulting Partner

VÝROK AUDITORA

o ověřování roční účetní závěrky za rok 2005

Tento výrok auditora je určen zakladateli a správní radě obecně prospěšné společnosti

ARCHAIA Brno o.p.s.

se sídlem Brno, Česká 156/6, PSČ 602 00, IČ: 26268469 zapsané v obchodním rejstříku vedeném Krajským soudem v Brně, oddíl O, číslo vložky 180 ke dni 31. prosince 2005.

Předmět a účel ověření

Provedli jsme audit příložené účetní závěrky společnosti ARCHAIA Brno o.p.s. sestavené k 31. prosinci 2005.

Vymezení odpovědnosti

Za sestavení účetní závěrky je odpovědný statutární orgán společnosti. Naší úlohou je vyjádřit na základě auditu výrok o této účetní závěrce.

Uplatněné auditorské postupy

Audit jsme provedli v souladu se zákonem o auditorech a Mezinárodními auditorskými standardy a souvisejícími aplikačními doložkami Komory auditorů České republiky. Tyto standardy vyžadují, aby byl audit naplánován a proveden tak, aby auditor získal přiměřenou míru jistoty, že účetní závěrka neobsahuje významné nesprávnosti. Audit rovněž zahrnuje výběrovým způsobem provedené ověření úplnosti a průkaznosti částek a informací uvedených v účetní závěrce. Audit rovněž zahrnuje posouzení správnosti a vhodnosti použitých účetních metod a významných odhadů provedených vedením a dále zhodnocení vypovídací schopnosti účetní závěrky. Jsme přesvědčeni, že provedený audit poskytuje přiměřený podklad pro vyjádření výroku.

VÝROK

Podle našeho názoru účetní závěrka ve všech významných ohledech podává věrný a poctivý obraz aktiv, pasív a finanční situace společnosti ARCHAIA Brno o.p.s. k 31. prosinci 2005 a nákladů, výnosů a výsledku hospodaření za rok 2005 v souladu s účetními předpisy platnými v České republice.

Ověřili jsme soulad informací o auditované společnosti za účetní období roku 2005, uvedených v této výroční zprávě, s ověřovanou účetní závěrkou. Podle našeho názoru jsou tyto informace ve všech významných ohledech v souladu s touto účetní závěrkou, z níž byly převzaty.

Ověřili jsme správnost údajů uvedených ve zprávě o vztazích mezi propojenými osobami. Za úplnost a správnost této zprávy odpovídá statutární orgán společnosti.

V Brně dne 19.6.2006

Ing. Stanislav Chaloupka
auditor - číslo osvědčení 1461
DANEKON, spol.s r.o.
Brněnská 1257, Kuřim
č. osvědčení 204

ROZVAHA (1. část)

Aktiva										
013	Software	109575,40	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	109575,40
021	Stavby	214736,23	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	214736,23
022	Samostatné movité věci a soubory movitých věcí	875007,37	26944,20	0,00	0,00	26944,20	0,00	26944,20	0,00	901951,57
073	Oprávy k softwaru	-109575,40	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-109575,40
081	Oprávy ke stavbám	-42948,00	0,00	0,00	42948,00	-42948,00	0,00	-42948,00	0,00	-85896,00
082	Oprávy k samost. movitým věcem a souborům movitých věcí	-414758,00	0,00	0,00	429702,37	-429702,37	0,00	-429702,37	0,00	-844460,37
121	Nedokončená výroba	0,00	114285,70	0,00	0,00	114285,70	0,00	114285,70	0,00	114285,70
123	Výrobky	415750,00	0,00	0,00	328821,00	-328821,00	0,00	-328821,00	0,00	86929,00
211	Pokladna	958,50	1717025,60	1656587,84	60437,76	61396,26	0,00	61396,26	0,00	1654621,21
221	Účty v bankách	634914,51	17980908,49	16961201,79	1019706,70	1019706,70	0,00	1019706,70	0,00	1654621,21
261	Peníze na cestě	-50000,00	1633429,97	1583429,97	50000,00	50000,00	0,00	50000,00	0,00	0,00
311	Odběratelé-tuzemsko	2118322,00	16429088,66	16891590,16	-462501,50	-462501,50	0,00	-462501,50	0,00	1655820,50
314	Poskytnuté provozní zálohy a zálohy na zásoby	301945,24	59420,17	126357,54	-66937,37	235007,87	0,00	-66937,37	0,00	235007,87
335	Pohledávky za zaměstnanci	0,00	127836,00	136440,00	-8604,00	-8604,00	0,00	-8604,00	0,00	-8604,00
381	Náklady příštích období	57405,87	61762,33	24301,66	37460,67	37460,67	0,00	37460,67	0,00	94866,54
385	Příjmy příštích období	0,00	343853,00	0,00	343853,00	343853,00	0,00	343853,00	0,00	343853,00
Aktiva celkem		4111333,72	38494554,12	38181380,33	313173,79	4424507,51		313173,79		4424507,51

ROZVAHA (2. část)

Pasiva									
249	Ostatní krátkodobé finanční výpomoci	8000,00	28000,00	20000,00	-8000,00	0,00			
321	Dodavatelé-tuzemsko	1959949,36	6420602,22	6418277,21	-2325,01	1953624,35			
324	Přijaté zálohy	200000,00	76572,00	420425,40	343853,40	543853,40			
325	Ostatní závazky	30226,00	351042,31	338591,31	-12451,00	17775,00			
331	Zaměstnanci	70539,00	4550450,00	4519215,00	-31235,00	39304,00			
333	Ostatní závazky vůči zaměstnancům	0,00	144609,00	144609,00	0,00	0,00			
	Zúčtování s institucemi sociál. zabezpečení a								
336	zdravot. pojištění	370057,00	2153901,00	1947724,00	-206177,00	163880,00			
341	Daň z příjmů	149000,00	273000,00	90480,00	-182520,00	-33520,00			
342	Ostatní přímé daně	130894,00	504076,00	408819,00	-95257,00	35637,00			
343	Daň z přidané hodnoty	6343,00	4153259,69	4373779,69	220520,00	226863,00			
345	Ostatní daně a poplatky	0,00	8400,00	8400,00	0,00	0,00			
346	Nároky na dotace a ost. zúčt. se státním rozpočtem	0,00	671000,00	671000,00	0,00	0,00			
368	Závazky k účastníkům sdružení	50000,00	0,00	55000,00	55000,00	105000,00			
379	Jiné závazky	416182,00	3134767,00	2957769,00	-176998,00	239184,00			
384	Výnosy příštích období	0,00	0,00	44400,00	44400,00	44400,00			
389	Dohadné účty pasivní	74179,18	74179,18	154917,47	80738,29	154917,47			
931	Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení	332291,51	332291,51	0,00	-332291,51	0,00			
932	Nerozdělený zisk, neuhrazená ztráta minulých let	317672,67	0,00	332291,51	332291,51	649964,18			
	Pasiva celkem	4111333,72	22876149,91	22905698,59	29548,68	4140882,40			
							Hospodářský zisk za období		283625,11
							Hospodářský zisk celkem		283625,11

VÝSLEDOVKA (1. část)

Číslo účtu Název účtu	Počáteční stav	Obraty za období MD	Obraty za období D	Obraty rozdil	Koncový stav
Náklady					
501 Spotřeba materiálu	0,00	670197,81	0,00	670197,81	670197,81
502 Spotřeba energie	0,00	128419,04	0,00	128419,04	128419,04
511 Opravy a udržování	0,00	156078,36	0,00	156078,36	156078,36
512 Cestovné	0,00	251885,17	0,00	251885,17	251885,17
518 Ostatní služby	0,00	6162519,89	0,00	6162519,89	6162519,89
521 Mzdové náklady	0,00	4519215,00	0,00	4519215,00	4519215,00
524 Zákonné sociální pojištění	0,00	1431237,00	0,00	1431237,00	1431237,00
527 Zákonné sociální náklady	0,00	379491,58	0,00	379491,58	379491,58
531 Daň silniční	0,00	8400,00	0,00	8400,00	8400,00
538 Ostatní daně a poplatky	0,00	4397,50	0,00	4397,50	4397,50
545 Kursové ztráty	0,00	29756,50	0,00	29756,50	29756,50
549 Jiné ostatní náklady	0,00	87930,39	714,14	87216,25	87216,25
551 Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	0,00	472650,37	0,00	472650,37	472650,37
591 Daň z příjmů	0,00	90480,00	0,00	90480,00	90480,00
595 Dodatečné odvody daně z příjmů	0,00	0,00	43400,00	-43400,00	-43400,00
Náklady celkem	0,00	14392658,61	44114,14	14348544,47	14348544,47

VÝSLEDÓVKA (2. část)

Číslo účtu Název účtu	Počáteční stav	Obraty za období MD	Obraty za období D	Obraty rozdíl	Koncový stav
Výnosy					
601 Tržby za vlastní výroby	0,00	0,00	68220,41	68220,41	68220,41
602 Tržby z prodeje služeb	0,00	77380,00	14284190,32	14206810,32	14206810,32
611 Změna stavu zásob nedokončené výroby	0,00	0,00	114285,70	114285,70	114285,70
613 Změna stavu zásob výrobků	0,00	328821,00	0,00	-328821,00	-328821,00
644 Úroky	0,00	0,00	1074,12	1074,12	1074,12
649 Jiné ostatní výnosy	0,00	0,00	0,03	0,03	0,03
682 Přijaté příspěvky (dary)	0,00	0,00	25000,00	25000,00	25000,00
691 Provozní dotace	0,00	44400,00	590000,00	545600,00	545600,00
Výnosy celkem	0,00	450601,00	15082770,58	14632169,58	14632169,58
		Hospodářský zisk za období		283625,11	
		Hospodářský zisk celkem		283625,11	283625,11

Příloha č. 3

k účetní závěrce k datu 31. 12. 2005

**Čl. I.
Obecné údaje**

1.1. Název účetní jednotky: ARCHAIA Brno o.p.s.

Sídlo: Česká 156/6, 602 00 Brno

Právní forma: obecně prospěšná společnost

Datum vzniku: 21. listopadu 2001

IČ: 262 68 469

Rozhodující předmět činnosti:

- a) provádění terénních, dokumentačních, technických, laboratorních prací na archeologických výzkumech
- b) vědecko výzkumná činnost v oblasti archeologie a historie
- c) publikační činnost, včetně vydávání a rozšiřování odborných a vzdělávacích publikací z oblasti archeologie, historie a památkové péče

1.2. Zakladatel: ARCHAIA

Praha 1, Bílkova 21, IČ: 45245932

1.3. Změny v uplynulém období v obchodním rejstříku

V roce 2005 došlo k zápisu nového sídla společnosti – Česká 156/6, 602 00 Brno, k ostatním změnám nedošlo.

1.4. Členové statutárního orgánu:

Správní rada:

předseda: PhDr. Irena Loskotová

člen: Mgr. Pavlína Kalábková

člen: PhDr. Michal Bureš

Dozorčí rada:

předseda: Prof. PhDr. Zdeněk Měřínský, CSc.

člen: Doc. PhDr. Josef Unger

člen: PhDr. Jiří Vaněk

Výkonný ředitel: Mgr. Peter Kováčik

2. Název a sídlo obchodní společností, v nichž má účetní jednotka majetkový podíl

ARCHAIA Brno o.p.s. nemá k datu 31.12.2005 žádný podíl na jiné společnosti.

3. <u>Průměrný počet zaměstnanců:</u>	23
Mzdové náklady celkem:	4 519 tis. Kč
Odměny členům správní a dozorčí rady:	0 tis. Kč
Zákonné sociální pojištění – účet 524	1 431 tis. Kč
Zákonné sociální náklady – účet 527	379 tis. Kč

4. V roce 2005 nebyly poskytnuty žádné půjčky, úvěry, záruky ani jiná peněžítá či nepeněžítá plnění členům správní a dozorčí rady.

Taktéž žádní rodinní příslušníci členů správní a dozorčí rady nebyli v roce 2005 v pracovně právním vztahu, nebyly s nimi uzavírány žádné obchodní smlouvy či jiné smluvní vztahy.

Čl. II.

Použité účetní metody, obecné účetní zásady a způsoby oceňování

2.1. Způsob ocenění

- a) **zásob** – k 31.12.2005 jsou ve stavu zásoby vlastní výroby - výrobky – jedná se o publikace (sborníky), jejichž ocenění bylo provedeno způsobem B dle kalkulace vlastních nákladů.
- b) **hmotného a nehmotného dlouh. majetku, vytvořeného vlastní činností** - nebyl vytvořen
- c) **hmotného a nehm. dlouh. majetku, pořízeného nákupem** – ocenění v pořizovacích cenách
- d) **cenných papírů a majetkových účastí** – nebyly pořízeny

2.2. V průběhu roku 2005 nebyl pořízen majetek, který by byl oceněn reprodukční pořizovací cenou.

2.3. Ve srovnání s minulým účetním obdobím nedošlo k žádným podstatným změnám ve způsobu oceňování a postupů účtování.

2.4. V r. 2005 nebyly tvořeny žádné opravné položky.

2.5. Odpisový plán – v r. 2005 nedošlo k žádným změnám v odpisovém plánu ve srovnání s minulým obdobím.

2.6. Při přepočtu údajů v cizích měnách na českou měnu byl uplatněn aktuální směnný kurz, vyhlášený Českou národní bankou, a to k datu uskutečnění účetního případu.

Čl. III.

Doplňující informace k rozvaze a výkazu zisků a ztrát

1. Ve výkazech jsou uvedeny všechny významné položky, podstatné pro hodnocení finanční, majetkové a důchodové pozice společnosti.
2. Mezi datem účetní závěrky a datem jejího schválení nedošlo k žádným rozhodným skutečnostem ve stavu aktiv a závazků.

3.

3.1.a) Rozpis dlouhodobého majetku na hlavní skupiny, navazujících na rozvahu:

- **účet 013 -Software**

Pořizovací cena celkem:	110 tis. Kč
Oprávký celkem:	110 tis. Kč
Zůstatková cena:	0 tis. Kč

- **účet 021 – Stavby** (jedná se o technické ohodnocení, provedené na nájaté nemovitosti)

Pořizovací cena celkem:	215 tis. Kč
Oprávký celkem:	-86 tis. Kč
Zůstatková cena:	129 tis. Kč

- **účet 022 – Samostatné movité věci a soubory movitých věcí**

Pořizovací cena celkem:	902 tis. Kč
Oprávký celkem:	844 tis. Kč
Zůstatková cena:	58 tis. Kč

3.1.b) V roce 2005 má společnost uzavřeny celkem 4 leasingové smlouvy, z toho 3 leasingové smlouvy na pronájem automobilů a 1 leasingová smlouva je uzavřena na pořízení totální stanice.

3.1.c) Všechny majetek je k datu 31.12.2005 uveden v rozvaze.

3.1.d) Žádný majetek není k datu 31.12.2005 zatížen zástavním právem.

3.2. Pohledávky

a) Souhrnná výše pohledávek

- Souhrnná výše pohledávek činí k datu 31.12.2005: 1.924 tis. Kč

b) Pohledávky po splatnosti 5 let

- K datu 31.12.2005 nejsou žádné pohledávky starší 5 let.

c) Pohledávky kryté ručením jiného subjektu

- K datu 31.12.2005 nebyly žádné pohledávky kryté ručením jiného subjektu.

3.3. Vlastní jmění

Ke změnám vlastního jmění v průběhu roku 2005 došlo z titulu vyúčtování hospodářského výsledku za r. 2004 – zisku v celkové výši 332.291,51 Kč, a to na účet 932000 Nerozdělený zisk minulých let.

3.4. Závazky

- a) **Souhrnná výše závazků**
 - Souhrnná výše závazků činí k datu 31.12.2005 3.325 tis. Kč.
- b) **Závazky po splatnosti 5 let**
 - Závazky po splatnosti starší pěti let nejsou k datu 31.12.2005 žádné.
- c) **Závazky kryté podle zástavního práva**
 - K datu 31.12.2005 nejsou evidovány žádné závazky kryté podle zástavního práva.
- d) Všechny závazky byly v roce 2005 vyúčtovány a jejich stavy jsou uvedeny v rozvaze.
- e) **Závazky vůči Finančnímu úřadu – daňové nedoplatky k datu 31.12.2005**
 - 1. odvod DPH 227tis. Kč – splatnost 01/2006
 - 2. ostatní přímé daně-zaměstnanci 36 tis. Kč – spl.01/2006

Daně dle bodu 1. a 2. byly uhrazeny v řádných termínech.
- f) **Závazky vůči MěSSZ v Brně a zdrav.pojišťovnám -odvody pojistného**
 - závazek z titulu odvodů pojistného na soc.zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a zdravotní pojištění činí k datu 31.12.2005 – 164 tis. Kč.
 - jedná se o odvody pojistného za zaměstnance za období 12/2005, splatné v 01/2006

Odvody pojistného byly uhrazeny v řádných termínech.

V roce 2005 nebyly tvořeny ani čerpány rezervy

3.6. Výnosy podle hlavních činností:

v tis. Kč

Druh činnosti – výnosů (tržeb)	Tuzemsko	Zahraničí
- tržby za vlastní výrobky (publikace)	68	0
- tržby z prodeje služeb	14 207	0
- změna stavu zásob výrobků (publikace)	-215	0
- úroky – běžný účet	1	0
- přijaté příspěvky-dary	25	0
- provozní dotace celkem	546	0
C e l k e m	14 632	0

3.7. Provozní dotace celkem

V roce 2005 činily přijaté provozní dotace – grantové příspěvky celkovou částku 546 tis. Kč. Tato částka dle zákonných ustanovení není předmětem daně z příjmů právnických osob, současně se také vylučují z daňových nákladů výdaje spojené s účelem, na který byla provozní dotace – grant udělen.

TABULKA - GRANTOVÉ PROJEKTY - rok 2005

Číslo	Název grantového projektu	Přijata částka	Výdaje spojené s gr. projektem
1.	„Královské město Brno“	241.000,-	241.036,-
2.	„Chronologie Brněnské keramiky“	52.000,-	52.051,-
3.	„Hrad Přerov“	162.000,-	163.933,-
4.	„Internet.encyklopedie dějin Brna“ (od MMB)	35.000,-	35.000,-
5.	„Internet.encyklopedie dějin Brna“ (z rozpočtu JMK)	55.600,-	55.600,-
6.	„Internet.encyklopedie dějin Brna“ (dočerpání z roku 2004)	0,-	15.966,-
	C e l k e m :	545.600,-	563.586,-

3.8. V roce 2005 nebyly vynaloženy žádné náklady na výzkum a vývoj.

Podklady pro výroční zprávu za rok 2005 připravila Ing. Irena Ferencová

15) KONTAKY

pracoviště Brno

Česká 156/6, 602 00 Brno
tel./fax.: 545 214 069
e-mail: archaiabrno@volny.cz

pracoviště Jihlava

Na vyhlídce 27, 586 01 Jihlava
tel.: 567 210 021
e-mail: archaiajihlava@volny.cz

Brzobohatá Pavlína

+420 777 239 043
pbrzobohata@archaiabrno.cz

Daňa Michal

+420 777 239 047
mdana@archaiabrno.cz

Mgr. Hejhal Petr

+420 777 239 061
phejhal@archaiabrno.cz

Holub Petr

+420 777 239 052
pholub@archaiabrno.cz

Mgr. Hrubý Petr

+420 777 239 053
phruby@archaiabrno.cz

Jenčo Michal

+420 604 660 759

Kolařík Václav

+420 777 239 074
vkolarik@archaiabrno.cz

Mgr. Kováčik Peter

+420 777 239 050
pkovacik@archaiabrno.cz

Merta David

+420 777 239 044
dmerta@archaiabrno.cz

Mozolová Martina

+420 777 037
mmozolova@archaiabrno.cz

Mojžíšová Anna

+420 777 239 049
amozjisova@archaiabrno.cz

Mgr. Peška Marek

+420 777 239 045
mpeska@archaiabrno.cz

Polánka Petr, Mgr.

ppolanka@archaiabrno.cz

PhDr. Procházka Rudolf, CSc.

+420 777 239 051
rprochazka@archaiabrno.cz

Schenk Zdeněk

+ 420 777 239 036

Šibíčková Jitka

+420 777 239 331
jsibickova@archaiabrno.cz

Veselá Petra

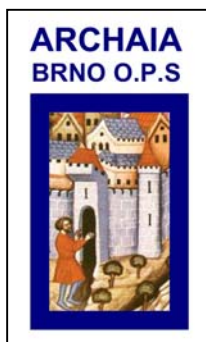
+420 777 239 042
pvesela@archaiabrno.cz

Mgr. Zapletalová Dana

+420 777 239 054
dzapletalova@archaiabrno.cz

Mgr. Zůbek Antonín

+420 777 239 046
azubek@archaiabrno.cz

www.archaiabrno.org